సూర్యసిద్ధాన్తః

Dr. Sankaramanchi RamaKrishna Sastry Ph.D

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 1

అచిన్త్యావ్యక్తరూపాయ నిర్గుణాయ గుణాత్మనే ।
సమస్తజగదాధారమూర్తయే బ్రహ్మణే నమః ॥ 1.01 ||

అల్పావశిష్టే తు కృతే మయో నామ మహాసురః ।
రహస్యం పరమం పుణ్యం జిజ్ఞాసుర్జ్ఞానం ఉత్తమమ్ ॥ 1.02 ||

వేదాఙ్గం అగ్ర్యం అఖిలం జ్యోతిషాం గతికారణమ్ ।
ఆరాధయన్వివస్వన్తం తపస్తేపే సుదుశ్చరమ్ ॥ 1.03 ||

తోషితస్తపసా తేన ప్రీతస్తస్మై వరార్థినే ।
గ్రహాణాం చరితం ప్రాదాన్మయాయ సవితా స్వయమ్ ॥ 1.04 ||

విదితస్తే మయా భావస్తోషితస్తపసా హ్యహమ్ ।
దద్యాం కాలాశ్రయం జ్ఞానం గ్రహాణాం చరితం మహత్ ॥ 1.05 ||

న మే తేజఃసహః కశ్చిదాఖ్యాతుం నాస్తి మే క్షణః ।
మదంశః పురుషో ఽయం తే నిఃశేషం కథయిష్యతి ॥ 1.06 ||

ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధే దేవః సమాదిశ్యాంశం ఆత్మనః ।
స పుమాన్మయం ఆహేదం ప్రణతం ప్రాఞ్జలిస్థితమ్ ॥ 1.07 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

శృణుష్వైకమనాః పూర్వం యదుక్తం జ్ఞానం ఉత్తమమ్ ।
యుగే యుగే మహర్షీణాం స్వయం ఏవ వివస్వతా ॥ 1.08 ||

శాస్త్రం ఆద్యం తదేవేదం యత్పూర్వం ప్రాహ భాస్కరః ।
యుగానాం పరివర్తేన కాలభేదో ఽత్ర *కేవలః ॥1.09 ||

లోకానాం అన్తకృత్కాలః కాలో ఽన్యః కలనాత్మకః ।
స ద్విధా స్థూలసూక్ష్మత్వాన్మూర్తశ్చామూర్త ఉచ్యతే ॥ 1.10 ||

ప్రాణాదిః కథితో మూర్తస్త్రుట్యాద్యో ఽమూర్తసంజ్ఞకః ।
షడ్భిః ప్రాణైర్వినాడీ స్యాత్తత్షష్ట్యా నాడికా స్మృతా ॥ 1.11 ||

నాడీషష్ట్యా తు నాక్షత్రం అహోరాత్రం ప్రకీర్తితమ్ ।
తత్త్రింశతా భవేన్మాసః సావనో ఽర్కోదయైస్తథా ॥ 1.12 ||

ఐన్దవస్తిథిభిస్తద్వత్సంక్రాన్త్యా సౌర ఉచ్యతే ।
మాసైర్ద్వాదశభిర్వర్షం దివ్యం తదహ ఉచ్యతే ॥ 1.13 ||

సురాసురాణాం అన్యోన్యం అహోరాత్రం విపర్యయాత్ ।
తత్షష్టిః షడ్గుణా దివ్యం వర్షం ఆసురం ఏవ చ ॥ 1.14 ||

తద్ద్వాదశసహస్రాణి చతుర్యుగం ఉదాహృతమ్ ।
సూర్యాబ్దసంఖ్యయా ద్విత్రిసాగరైరయుతాహతైః ॥ 1.15 ||

సన్ధ్యాసన్ధ్యాంశసహితం విజ్ఞేయం తచ్చతుర్యుగమ్ ।
కృతాదీనాం వ్యవస్థేయం ధర్మపాదవ్యవస్థయా ॥ 1.16 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

యుగస్య దశమో భాగశ్చతుస్త్రిద్వ్యేకసఙ్గుణః ।
క్రమాత్కృతయుగాదీనాం షష్ఠాంశః సన్ధ్యయోః స్వకః ॥ 1.17 ||

యుగానాం సప్తతిః సైకా మన్వన్తరం ఇహోచ్యతే ।
కృతాబ్దసంఖ్యాస్తస్యాన్తే సన్ధిః ప్రోక్తో జలప్లవః ॥1.18 ||

ససన్ధయస్తే మనవః కల్పే జ్ఞేయాశ్చతుర్దశ ।
కృతప్రమాణః కల్పాదౌ సన్ధిః పఞ్చదశః స్మృతః ॥ 1.19 ||

ఇత్థం యుగసహస్రేణ భూతసంహారకారకః ।
కల్పో బ్రాహ్మం అహః ప్రోక్తం శర్వరీ తస్య తావతీ ॥ 1.20 ||

పరమాయుః శతం తస్య తయాహోరాత్రసంఖ్యయా ।
ఆయుషో ఽర్ధమితం తస్య శేషకల్పో ఽయం ఆదిమః ॥ 1.21 ||

కల్పాదస్మాచ్చ మనవః షడ్వ్యతీతాః ససన్ధయః ।
వైవస్వతస్య చ మనోర్యుగానాం త్రిఘనో గతః ॥1.22 ||

అష్టావింశాద్యుగాదస్మాద్యాతం ఏతత్కృతం యుగమ్ ।
అతః కాలం ప్రసంఖ్యాయ సంఖ్యాం ఏకత్ర పిణ్డయేత్ ॥ 1.23 ||

గ్రహర్క్షదేవదైత్యాది సృజతో ఽస్య చరాచరమ్ ।
కృతాద్రివేదా దివ్యాబ్దాః శతఘ్నా వేధసో గతాః ॥ 1.24 ||

పశ్చాద్వ్రజన్తో ఽతిజవాన్నక్షత్రైః సతతం గ్రహాః ।
జీయమానాస్తు లమ్బన్తే తుల్యం ఏవ స్వమార్గగాః ॥ 1.25 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

ప్రాగ్గతిత్వం అతస్తేషాం భగణైః ప్రత్యహం గతిః ।
పరిణాహవశాద్భిన్నా తద్వశాద్భాని భుఞ్జతే ॥ 1.26 ||

శీఘ్రగస్తాన్యథాల్పేన కాలేన మహతాల్పగః ।
తేషాం తు పరివర్తేన పౌష్ణాన్తే భగణః స్మృతః ॥ 1.27 ||

వికలానాం కలా షష్ట్యా తత్షష్ట్యా భాగ ఉచ్యతే ।
తత్త్రింశతా భవేద్రాశిర్భగణో ద్వాదశైవ తే ॥ 1.28 ||

యుగే సూర్యజ్ఞశుక్రాణాం ఖచతుష్కరదార్ణవాః ।
కుజార్కిగురుశీఘ్రాణాం భగణాః పూర్వయాయినామ్ ॥ 1.29 ||

ఇన్దో రసాగ్నిత్రిత్రీషుసప్తభూధరమార్గణాః ।(57753336)
దస్రత్ర్యష్టరసాఙ్కాక్షిలోచనాని కుజస్య తు ॥(2296832) 1.30 ||

బుధశీఘ్రస్య శూన్యర్తుఖాద్రిత్ర్యఙ్కనగేన్దవః ।(17937060)
బృహస్పతేః ఖదస్రాక్షివేదషడ్వహ్నయస్తథా ॥(364220) 1.31 ||

సితశీఘ్రస్య షట్సప్తత్రియమాశ్విఖభూధరాః ।(7022376)
శనేర్భుజఙ్గషట్పఞ్చరసవేదనిశాకరాః ॥(146568) 1.32 ||

చన్ద్రోచ్చస్యాగ్నిశూన్యాశ్వివసుసర్పార్ణవా యుగే ।(488203)
వామం పాతస్య వస్వగ్నియమాశ్విశిఖిదస్రకాః ॥(232238) 1.33 ||

భానాం అష్టాక్షివస్వద్రిత్రిద్విద్వ్యష్టశరేన్దవః ।(1582237828)
భోదయా భగణైః స్వైః స్వైరూనాః స్వస్వోదయా యుగే ॥ 1.34 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

భవన్తి శశినో మాసాః సూర్యేన్దుభగణాన్తరమ్ ।
రవిమాసోనితాస్తే తు శేషాః స్యురధిమాసకాః ॥ 1.35 ||

సావహోహాని చాన్ద్రేభ్యో ద్యుభ్యః ప్రోజ్ఝ్య తిథిక్షయాః ।
ఉదయాదుదయం భానోర్భూమిసావనవాసరః ॥ 1.36 ||

వసుద్వ్యష్టాద్రిరూపాఙ్కసప్తాద్రితిథయో యుగే ।(1577917828)
చాన్ద్రాః ఖాష్టఖఖవ్యోమఖాగ్నిఖర్తునిశాకరాః ॥(1603000080) 1.37 ||

షడ్వహ్నిత్రిహుతాశాఙ్కతిథయశ్చాధిమాసకాః ।(1593336)
తిథిక్షయా యమార్థాశ్విద్వ్యష్టవ్యోమశరాశ్వినః ॥(25082252) 1.38 ||

ఖచతుష్కసముద్రాష్టకుపఞ్చ రవిమాసకాః ।(51840000)
భవన్తి భోదయా భానుభగణైరూనితాః క్వహాః ॥ 1.39 ||

అధిమాసోనరాత్ర్యర్క్షచాన్ద్రసావనవాసరాః ।
ఏతే సహస్రగుణితాః కల్పే స్యుర్భగణాదయః ॥ 1.40 ||

ప్రాగ్గతేః సూర్యమన్దస్య కల్పే సప్తాష్టవహ్నయః ।(387)
కౌజస్య వేదఖయమా బౌధస్యాష్టర్తువహ్నయః ॥(204, 368) 1.41 ||

ఖఖరన్ధ్రాణి జైవస్య శౌక్రస్యార్థగుణేషవః ।(900, 535)
గో ఽగ్నయః శనిమన్దస్య పాతానాం అథ వామతః ॥(39) 1.42 ||

మనుదస్రాస్తు కౌజస్య బౌధస్యాష్టాష్టసాగరాః । (214, 488)

Dr.Sankaramanchi Ph.D

కృతాద్రిచన్ద్రా జైవస్య త్రిఖాఙ్కాశ్చ తథా భృగోః ॥ (174, 903) 1.43 ||

శనిపాతస్య భగణాః కల్పే యమరసర్తవః ।(662)
భగణాః పూర్వం ఏవాత్ర ప్రోక్తాశ్చన్ద్రోచ్చపాతయోః ॥ 1.44 ||

షణ్మనూనాం తు సమ్పీడ్య కాలం తత్సన్ధిభిః సహ ।
కల్పాదిసన్ధినా సార్ధం వైవస్వతమనోస్తథా ॥ 1.45 ||

యుగానాం త్రిఘనం యాతం తథా కృతయుగం త్విదమ్ ।
ప్రోజ్య్య సృష్టేస్తతః కాలం పూర్వోక్తం దివ్యసంఖ్యయా ॥ 1.46 ||

సూర్యాబ్దసంఖ్యయా జ్ఞేయాః కృతస్యాన్తే గతా అమీ ।
ఖచతుష్కయమాద్ర్యగ్నిశరరన్ధ్రనిశాకరాః ॥(1953720000) 1.47 ||

అత ఊర్ధ్వం అమీ యుక్తా గతకాలాబ్దసంఖ్యయా ।
మాసీకృతా యుతా మాసైర్మధుశుక్లాదిభిర్గతైః ॥ 1.48 ||

పృథ క్స్థా ్స్తే ఽధిమాసఘ్నాః సూర్యమాసవిభాజితాః ।
లబ్ధాధిమాసకైర్యుక్తా దినీకృత్య దినాన్వితాః ॥ 1.49 ||

ద్విష్ఠాస్తిథిక్షయాభ్యస్తాశ్చాన్ద్రవాసరభాజితాః ।
లబ్ధోనరాత్రిరహితా లఙ్కాయాం ఆర్ధరాత్రికః ॥ 1.50 ||

సావనో ద్యుగణః సూర్యాద్దినమాసాబ్దపాస్తతః ।
సప్తభిః క్షయితః శేషః సూర్యాద్యో వాసరేశ్వరః ॥ 1.51 ||

మాసాబ్దదినసంఖ్యాప్తం ద్విత్రిఘ్నం రూపసంయుతమ్ ।

Dr.Sankaramanchi.Ph.D

సప్తోద్ధృతావశేషౌ తు విజ్ఞేయౌ మాసవర్షౌ॥ 1.52 ||

యథా స్వభగనాభ్యస్తో దినరాశిః కువాసరైః ।
విభాజితో మధ్యగత్యా భగణాదిర్గ్రహో భవేత్ ॥ 1.53 ||

ఏవం స్వశీఘ్రమన్దోచ్చా యే ప్రోక్తాః పూర్వయాయినః ।
విలోమగతయః పాతాస్తద్వచ్చక్రాద్విశోధితాః ॥ 1.54 ||

ద్వాదశఘ్నా గురోర్యాతా భగణా వర్తమానకైః ।
రాశిభిః సహితాః శుద్ధాః షష్ట్యా స్యుర్విజయాదయః ॥ 1.55 ||

విస్తరేణైతదుదితం సంక్షేపాద్వ్యావహారికమ్ ।
మధ్యమానయనం కార్యం గ్రహాణాం ఇష్టతో యుగాత్ ॥ 1.56 ||

అస్మిన్కృతయుగస్యాన్తే సర్వే మధ్యగతా గ్రహాః ।
వినేన్దు పాతమన్దోచ్చాన్మేషాదౌ తుల్యతాం ఇతాః ॥ 1.57 ||

మకరాదౌ శశాఙ్కోచ్చం తత్పాతస్తు తులాదిగః ।
నిరంశత్వం గతాశ్చాన్యే నోక్తాస్తే మన్దచారిణః ॥ 1.58 ||

యోజనాని శతాన్యష్టౌ భూకర్ణో ద్విగుణాని తు ।
తద్వర్గతో దశగుణాత్పదం భూపరిధిర్భవేత్ ॥ 1.59 ||

లమ్బజ్యాఘ్నస్త్రిజీవాప్తః స్ఫుటో భూపరిధిః స్వకః ।
తేన దేశాన్తరాభ్యస్తా గ్రహభుక్తిర్విభాజితా ॥ 1.60 ||

కలాది తత్ఫలం ప్రాచ్యాం గ్రహేభ్యః పరిశోధయేత్ ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

రేఖాప్రతీచీసంస్థానే ప్రక్షిపేత్స్వ్యః స్వదేశజా ॥ 1.61 ||

రాక్షసాలయదేవౌకఃశైలయోర్మధ్యసూత్రగాః ।
రోహీతకం అవన్తీ చ యథా సన్నిహితం సరః ॥ 1.62 ||

అతీత్యోన్మీలనాదిన్దోః పశ్చాత్తద్గణితాగతాత్ ।
(అతీత్యోన్మీలనాదిన్దోర్ద్వ్యక్షిద్భిర్గణితాగతాత్ ।)
యదా భవేత్తదా ప్రాచ్యాం స్వస్థానం మధ్యతో భవేత్ ॥ 1.63 ||

అప్రాప్య చ భవేత్పశ్చాదేవం వాపి నిమీలనాత్ ।
తయోరన్తరనాడీభిర్హన్యాద్భూపరిధిం స్ఫుటమ్ ॥ 1.64 ||

షష్ట్యా విభజ్య లబ్ధైస్తు యోజనైః ప్రాగథాపరైః ।
స్వదేశః పరిధౌ జ్ఞేయః కుర్యాద్దేశాన్తరం హి తైః ॥ 1.65 ||

వారప్రవృత్తిః ప్రాగ్దేశే క్షపార్ధే ఽభ్యధికే భవేత్ ।
తద్దేశాన్తరనాడీభిః పశ్చాదూనే వినిర్దిశేత్ ॥ 1.66 ||

ఇష్టనాడీగుణా భుక్తిః షష్ట్యా భక్తా కలాదికమ్ ।
గతే శోధ్యం యుతం గమ్యే కృత్వా తాత్కాలికో భవేత్ ॥ 1.67 ||

భచక్రలిప్తాశీత్యంశం పరమం దక్షిణోత్తరమ్ ।
విక్షిప్యతే స్వపాతేన స్వక్రాన్త్యన్తాదనుష్ణగుః ॥ 1.68 ||

తన్నవాంశం ద్విగుణితం జీవస్త్రిగుణితం కుజః ।
బుధశుక్రార్కజాః పాతైర్విక్షిప్యన్తే చతుర్గుణమ్ ॥ 1.69 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

ఏవం త్రిఘనరన్ధ్రార్కరసార్కార్కా దశాహతాః ।
చన్ద్రాదీనాం క్రమాదుక్తా మధ్యవిక్షేపలిప్తికాః ॥ 1.70 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 2

అదృశ్యరూపాః కాలస్య మూర్తయో భగణాశ్రితాః ।
శీఘ్రమన్దోచ్చపాతాఖ్యా గ్రహాణాం గతిహేతవః ॥ 2.01 ||

తద్వాతరశ్మిభిర్*బద్ధాస్తైస్సవ్యేతరపాణిభిః ।
ప్రాక్పశ్చాదపకృష్యన్తే యథాసన్నం స్వదిఙ్ముఖమ్ ॥ 2.02 ||

ప్రవహాఖ్యో మరుత్తాంస్తు స్వోచ్చాభిముఖం ఈరయేత్ ।
పూర్వాపరాకృష్టాస్తే *గతిం యాన్తి పృథగ్విధాః ॥ 2.03 ||

గ్రహాత్ప్రాగ్భగణార్ధస్థః ప్రాఙ్ముఖం కర్షతి గ్రహమ్ ।
ఉచ్చసంజ్ఞో ఽపరార్ధస్థస్తద్వత్పశ్చాన్ముఖం గ్రహమ్ ॥ 2.04 ||

స్వోచ్చాపకృష్టా భగణాత్ ప్రాఙ్ముఖం యాన్తి యద్గ్రహాః ।
తత్తేషు ధనం ఇత్యుక్తం ఋణం పశ్చాన్ముఖేషు *చ ॥ 2.05 ||

దక్షిణోత్తరతో ఽప్యేవం పాతో *రాహుః స్వరంహసా ।
విక్షిపత్యేష విక్షేపం చన్ద్రాదీనాం అపక్రమాత్ ॥ 2.06 ||

ఉత్తరాభిముఖం పాతో విక్షిపత్యపరార్ధగః ।
గ్రహం ప్రాగ్భగణార్ధస్థో యామ్యాయాం అపకర్షతి ॥ 2.07 ||

బుధభార్గవయోః శీఘ్రాత్తద్వత్పాతో *యదా స్థితః । (యథా)

Dr.Sankaramanchi Ph.D

తచ్ఛీఘ్రాకర్షణాత్తౌ తు విక్షిప్యేతే యథోక్తవత్ ॥ 2.08 ||

మహత్వాన్మణ్డలస్యార్కః స్వల్పం ఏవాపకృష్యతే ।
మణ్డలాల్పతయా చన్ద్రస్తతో బహ్వపకృష్యతే । 2.09 ||

భౌమాదయో ఽల్పమూర్తిత్వాచ్ఛీఘ్రమన్దోచ్చసఞ్జ్ఞకైః ।
దైవతైరపకృష్యన్తే సుదూరం అతివేగితాః ॥ 2.10 ||

అతో ధనర్ణం సుమహత్తేషాం గతివశాద్భవేత్ ।
ఆకృష్యమాణాస్తైరేవం వ్యోమ్ని యాన్త్యనిలాహతాః ॥ 2.11 ||
వక్రానువక్రా వికలా మన్దా మన్దతరా సమా ।
తథా శీఘ్రతరా శీఘ్రా గ్రహాణాం అష్టధా గతిః ॥ 2.12 ||

తత్రాతిశీఘ్రా శీఘ్రాఖ్యా మన్దా మన్దతరా సమా ।
ఋజ్వీతి పఞ్చధా జ్ఞేయా *యా వక్రా సాతివక్రగా ॥2.13 ||

తత్తద్గతివశాన్నిత్యం యథా దృక్తుల్యతాం గ్రహాః ।
ప్రయాన్తి తత్ప్రవక్ష్యామి స్ఫుటీకరణం ఆదరాత్ ॥ 2.14 ||

రాశిలిప్తాష్టమో భాగః ప్రథమం జ్యార్ధం ఉచ్యతే ।
తత్తద్విభక్తలబ్ధోనమిశ్రితం తద్ద్వితీయకమ్ ॥ 2.15 ||

ఆద్యేనైవం క్రమాత్పిణ్డాన్భక్త్వా *లబ్ధోనసంయుతాః ।
ఖణ్డకాః స్యుశ్చతుర్వింశజ్యార్ధపిణ్డాః క్రమాదమీ ॥ 2.16 ||

తత్త్వాశ్వినో ఽఙ్కాబ్ధికృతా రూపభూమిధరర్తవః ।(224, 449, 691)

Dr.Sankaramanchi Ph.D

ఖాఙ్కాష్టౌ పఞ్చశూన్యేశా బాణరూపగుణేన్దవః ॥(890, 1105, 1315) 2.17 ||

శూన్యలోచనపఞ్చైకాశ్ఛిద్రరూపమునీన్దవః ।(1520, 1719)
వియచ్చన్ద్రాతిధృతయో గుణరన్ధ్రామ్బరాశ్వినః ॥(1910, 2093) 2.18 ||

మునిషడ్యమనేత్రాణి చన్ద్రాగ్నికృతదస్రకాః ।(2267, 2431)
పఞ్చాష్టవిషయాక్షీణి కుఞ్జరాశ్వినగాశ్వినః ॥(2585, 2728) 2.19 ||

రన్ధ్రపఞ్చాష్టకయమా వస్వద్ర్యఙ్కయమాస్తథా ।(2859, 2978)
కృతాష్టశూన్యజ్వలనా నగాద్రిశశివహ్నయః ॥(3084, 3179) 2.20 ||

షట్పఞ్చలోచనగుణాశ్చన్ద్రనేత్రాగ్నివహ్నయః ।(3256, 3321)
యమాద్రివహ్నిజ్వలనా రన్ధ్రశూన్యార్ణవాగ్నయః ॥(3372), 3401) 2.21 ||

రూపాగ్నిసాగరగుణా వస్వగ్నికృతవహ్నయః ।(3431, 3438)
ప్రోజ్ఝ్యోత్క్రమేణ వ్యాసార్ధాదుత్క్రమజ్యార్ధపిణ్డికాః ॥ 2.22 ||

మునయో రన్ధ్రయమలా రసషట్కా మునీశ్వరాః ।(7, 29, 66, 117)
ద్వ్యష్టైకా రూపషడ్దస్రాః సాగరార్థహుతాశనాః ।(182, 261, 354) 2.23 ||

ఖర్తువేదా నవాద్ర్యర్థా దిఙ్నాగాస్త్ర్యర్థకుఞ్జరాః ।(460, 710, 853)
నగామ్బరవియచ్చన్ద్రా రూపభూధరశఙ్కరాః ॥(1007, 1171) 2.24 ||

శరార్ణవహుతాశైకా భుజఙ్గాక్షిశరేన్దవః ।(1345, 1528)
నవరూపమహీధ్రైకా గజైకాఙ్కనిశాకరాః ॥1719, 1918) 2.25 ||

Dr.Sankaramanchi.Ph.D

గుణాశ్విరూపనేత్రాణి పావకాగ్నిగుణాశ్వినః ।(2123, 2333)
వస్వర్ణవార్ధయమలాస్తురజ్గర్తునగాశ్వినః ॥(2548, 2767) 2.26 ||

నవాష్టనవనేత్రాణి పావకైకయమాగ్నయః ।(2989, 3293)
గజాగ్నిసాగరగుణా ఉత్క్రమజ్యార్ధపిణ్డకాః ॥(3438) 2.27 ||

పరమాపక్రమజ్యా తు సప్తరన్ధ్రగుణేన్దవః ।(1397)
తద్గుణా జ్యా త్రిజీవాప్తా తచ్చాపం క్రాన్తిరుచ్యతే ॥ 2.28 ||

గ్రహం సంశోధ్య మన్దోచ్చాత్తథా శీఘ్రాద్విశోధ్య చ ।
శేషం కేన్ద్రం పదం తస్మాద్భుజజ్యా కోటిరేవ చ ॥() 2.29 ||

గతాద్భుజజ్యా విషమే గమ్యాత్కోటిః పదే భవేత్ ।
యుగ్మే తు గమ్యాద్బాహుజ్యా కోటిజ్యా తు గతాద్భవేత్ ॥2.30 ||

లిప్తాస్తత్త్వయమైర్భక్తా *లబ్ధం జ్యాపిణ్డికం గతామ్ ।(లబ్ధా జ్యాపిణ్డికా గతాః)
గతగమ్యాన్తరాభ్యస్తం విభజేత్తత్త్వలోచనైః ॥(225) 2.31 ||

తదవాప్తఫలం యోజ్యం జ్యాపిణ్డే *గతసంజ్ఞకే ।(గతసంజ్ఞితే)
స్యాత్క్రమజ్యావిధిరయం ఉత్క్రమజ్యాస్వపి స్మృతః ॥ 2.32 ||

జ్యాం *ప్రోజ్ఝ్య శేషం తత్త్వాశ్విహతం తద్వివరోద్ధృతమ్।
(ప్రోజ్ఝ్యాన్యత్తత్త్వయమైర్హృత్వా)(225)
సంఖ్యాతత్త్వాశ్విసంవర్గే *సంయోజ్య ధనురుచ్యతే ॥ (225) 2.33 ||

రవేర్మన్దపరిధ్యంశా మనవః శీతగో రదాః । (14, 32) 2.34 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

యుగ్మాన్తే విషమాన్తే తు నఖలిప్తోనితాస్తయోః ॥ 3.34 ||

యుగ్మాన్తే ఒర్థాద్రయః ఖాగ్నిః సురాః సూర్యా నవార్ణవాః ।
(75, 30, 33, 12, 49)
ఓజే ద్వ్యగా వసుయమా రదా రుద్రా గజాబ్దయః ॥ 2.35 ||

కుజాదీనాం *అతః శీఘ్రా యుగ్మాన్తే ఒర్థాగ్నిదస్రకాః ।(తతశ్శైఘ్ర్యా)(235)
గుణాగ్నిచన్ద్రాః *ఖనగా ద్విరసాక్షీణి గోఒగ్నయః ॥(ఖాగాశ్చ)(133, 70, 262, 39) 2.36 ||

ఓజాన్తే *ద్విత్రియమలా ద్వివిశ్వే యమపర్వతాః ।(ద్వీత్రికయమాః)(132, 72)
ఖర్తుదస్రా వియద్వేదాః శీఘ్రకర్మణి కీర్తితాః ॥(260,40) 2.37 ||

ఓజయుగ్మాన్తరగుణా భుజజ్యా త్రిజ్యయోద్ధృతా ।
యుగ్మే వృత్తే ధనర్ణం స్యాదోజాదూనాధికే స్ఫుటమ్ ॥ (యుగ్మవృత్తే) 2.38 ||

తద్గుణే భుజకోటిజ్యే భగణాంశవిభాజితే ।
తద్భుజజ్యాఫలధనుర్మాన్దం లిప్తాదికం ఫలమ్ ॥ 2.39 ||

శైఘ్ర్యం కోటిఫలం కేన్ద్రే మకరాదౌ ధనం స్మృతమ్ ।(శైఘ్రే)
సంశోధ్యం తు *త్రిజీవాయాం కర్క్యాదౌ కోటిజం ఫలమ్ ॥ 2.40 ||

తద్బాహుఫలవర్గైక్యాన్మూలం కర్ణశ్చలాభిధః ।
త్రిజ్యాభ్యస్తం భుజఫలం చలకర్ణవిభాజితమ్ ॥ 2.41 ||

లబ్ధస్య చాపం లిప్తాదిఫలం *శైఘ్ర్యం ఇదం స్మృతమ్ । (శైఘ్రమ్)
ఏతదాద్యే కుజాదీనాం చతుర్థే చైవ కర్మణి ॥ 2.42 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

మాన్దం కర్మైకమర్కేన్దో ర్భౌమాదీనాం అథోచ్యతే ।
శైఘ్ర్యం మాన్దం పునర్మాన్దం శైఘ్ర్యం చత్వార్యనుక్రమాత్ ॥(శైఘ్రం) 2.43 ||

మధ్యే శీఘ్రఫలస్యార్ధం మాన్దం అర్ధఫలం తథా ।
మధ్యగ్రహే *మన్దఫలం సకలం శైఘ్ర్యం ఏవ చ ॥(పునర్మాన్దం) 2.44 ||

అజాదికేన్ద్రే సర్వేషాం *శైఘ్ర్యే మాన్దే చ కర్మణి ।(మాన్దే శైఘ్రే)
ధనం గ్రహాణాం లిప్తాది తులాదావ్ర్ణం ఏవ చ ॥ 2.45 ||

అర్కబాహుఫలాభ్యస్తా గ్రహభుక్తిర్విభాజితా ।
భచక్రకలికాభిస్తు లిప్తాః కర్యా గ్రహే ఽర్కవత్ ॥ 2.46 ||

స్వమన్దభుక్తిసంశుద్ధా మధ్యభుక్తిర్నిశాపతేః ।
దోర్జ్యాన్తరాదికం కృత్వా భుక్తావృణధనం భవేత్ ॥ 2.47 ||

గ్రహభుక్తేః ఫలం కార్యం గ్రహవన్మన్దకర్మణి ।
దోర్జ్యాన్తరగుణా భుక్తిస్తత్త్వనేత్రోద్ధృతా పునః ॥ (225) 2.48 ||

స్వమన్దపరిధిక్షుణ్ణా భగణాంశోద్ధృతా కలాః ।]
కర్క్యాదౌ తు ధనం తత్ర మకరాదావృణం స్మృతమ్ ॥ 2.49 ||

మన్దస్ఫుటీకృతాం భుక్తిం ప్రోజ్ఝ్య శీఘ్రోచ్చభుక్తితః ।
తచ్ఛేషం వివరేణాథ హన్యాత్త్రిజ్యాన్త్యకర్ణయోః ॥ 2.50 ||

చలకర్ణహృతం భుక్తౌ కర్ణే త్రిజ్యాధికే ధనమ్ ।
ఋణం ఊనే ఽధికే ప్రోజ్ఝ్య శేషం వక్రగతిర్భవేత్ ॥ 2.51 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

దూరస్థితః స్వశీఘ్రోచ్చాద్గ్రహః శిథిలరశ్మిభిః ।
సవ్యేతరాకృష్టతనుర్భవేత్వక్రగతిస్తదా ॥ 2.52 ||

కృతర్త్తుచన్ద్రైర్వేదేన్ద్రైః శూన్యత్ర్యేకైర్గుణాష్టభిః ।(164, 144, 130, 83)
శరరుద్రైశ్చతుర్థేషు కేన్ద్రాంశైర్భూసుతాదయః ॥(115) 2.53 ||

భవన్తి వక్రిణస్తైస్తు స్వైః స్వైశ్చక్రాద్విశోధితైః ।
అవశిష్టాంశతుల్యైః స్వైః కేన్ద్రైరుజ్ఝన్తి వక్రతామ్ ॥ 2.54 ||

మహత్వాచ్ఛీఘ్రపరిధేః సప్తమే భృగుభూసుతౌ ।
అష్టమే జీవశశైజౌ నవమే తు శనైశ్చరః ॥ 2.55 ||

కుజార్కిగురుపాతానాం గ్రహవచ్ఛీఘ్రజం ఫలమ్ ।
వామం తృతీయకం మాన్దం బుధభార్గవయోః ఫలమ్ ॥ 2.56 ||

స్వపాతోనాద్గ్రహాజ్జీవా శీఘ్రాద్భృగుజసౌమ్యయోః ।
విక్షేపఘ్న్యన్త్యకర్ణాప్తా విక్షేపస్త్రిజ్యయా విధోః ॥ 2.57 ||

విక్షేపాపక్రమైకత్వే క్రాన్తిర్విక్షేపసంయుతా ।
దిగ్భేదే వియుతా స్పష్టా భాస్కరస్య యథాగతా ॥ 2.58 ||

గ్రహోదయప్రాణహతా ఖఖాష్టైకోద్ధృతా గతిః ।
చక్రాసవో లబ్ధయుతా స్వాహోరాత్రాసవః స్మృతాః ॥ 2.59 ||

క్రాన్తేః క్రమోత్క్రమజ్యే ద్వే కృత్వా తత్రోత్క్రమజ్యయా ।
హీనా త్రిజ్యా దినవ్యాసదలం తద్దక్షిణోత్తరమ్ ॥ 2.60 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

క్రాన్తిజ్యా విషువద్భాఘ్నీ క్షితిజ్యా ద్వాదశోద్ధృతా ।
త్రిజ్యాగుణాహోరాత్రార్ధకర్ణాప్తా చరజాసవః ॥ 2.61 ||

తత్కార్ముకం ఉదక్క్రాన్తౌ *ధనశనీ పృథక్ష్మితే ।(ధనహానీ)
స్వాహోరాత్రచతుర్భాగే దినరాత్రిదలే స్మృతే ॥ 2.62 ||

యామ్యక్రాన్తౌ విపర్యస్తే ద్విగుణే తు దినక్షపే ।
విక్షేపయుక్తోనితయా క్రాన్త్యా భానాం అపి స్వకే ॥ 2.63 ||

భభోగో ఽష్టశతీలిప్తాః ఖాశ్విశైలాస్తథా తిథేః ।
గ్రహలిప్తాభభోగాప్తా భాని భుక్త్యా దినాదికమ్ ॥ 2.64 ||

రవీన్దుయోగలిప్తాభ్యో యోగా భభోగభాజితాః ।
గతా గమ్యాశ్చ షష్టిఘ్న్యో భుక్తియోగాప్తనాడికాః ॥ 2.65 ||

అర్కోనచన్ద్రలిప్తాభ్యస్తిథయో భోగభాజితాః ।
గతా గమ్యాశ్చ షష్టిఘ్న్యో నాడ్యో భుక్త్యన్తరోద్ధృతాః ॥ 2.66 ||

ధ్రువాణి శకునిర్నాగం తృతీయం తు చతుష్పదమ్ ।
కింస్తుఘ్నం తు చతుర్దశ్యాః కృష్ణాయాశ్చాపరార్ధతః ॥ 2.67 ||

బవాదీని తతః సప్త చరాఖ్యకరణాని చ ।
మాసే ఽష్టకృత్వ ఏకైకం కరణానాం ప్రవర్తతే ॥ 2.68 ||

తిథ్యర్ధభోగం సర్వేషాం కరణానాం ప్రకల్పయేత్ ।
ఏషా స్ఫుతగతిః ప్రోక్తా సూర్యాదీనాం ఖచారిణామ్ ॥ 2.69 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 3

శిలాతలే ఽమ్బుసంశుద్ధే వజ్రలేపే ఽపి వా సమే ।
తత్ర శఙ్క్వఙ్గులైరిష్టైః సమం మణ్డలం ఆలిఖేత్ ॥ 3.01 ||

తన్మధ్యే స్థాపయేచ్ఛఙ్కుం కల్పనాద్వాదశాఙ్గులమ్ ।
తచ్ఛాయాగ్రం స్పృశేద్యత్ర వృత్తే పూర్వాపరార్ధయోః ॥ 3.02 ||

తత్ర బిన్దూ విధాయోభౌ వృత్తే పూర్వాపరాభిధౌ ।
తన్మధ్యే తిమినా రేఖా కర్తవ్యా దక్షిణోత్తరా ॥ 3.03 ||

యామ్యోత్తరదిశోర్మధ్యే తిమినా పూర్వపశ్చిమా ।
దిఙ్మధ్యమత్స్యైః సంసాధ్యా విదిశస్తద్వదేవ హి ॥ 3.04 ||

చతురస్రం బహిః కుర్యాత్సూత్రైర్మధ్యాద్వినిర్గతైః ।
భుజసూత్రాఙ్గులైస్తత్ర దత్తైరిష్టప్రభా స్మృతా ॥ 3.05 ||

ప్రాక్పశ్చిమాశ్రితా రేఖా ప్రోచ్యతే సమమణ్డలే ।
ఉన్మణ్డలే చ విషువన్మణ్డలే పరికీర్త్యతే ॥ 3.06 ||

రేఖా ప్రాచ్యపరా సాధ్యా విషువద్భాగ్రగా తథా ।
ఇష్టచ్ఛాయావిషువతోర్మధ్యం అగ్రాభిధీయతే ॥ 3.07 ||

శఙ్కుచ్ఛాయాకృతియుతేర్మూలం కర్ణో ఽస్య వర్గతః ।
ప్రోజ్ఝ్య శఙ్కుకృతిం మూలం ఛాయా శఙ్కుర్విపర్యయాత్ ॥ 3.08 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

త్రింశత్కృత్వో యుగే భానాం చక్రం ప్రాక్పరిలమ్బతే ।
తద్గుణాద్భూదినైర్భక్తాద్ద్యుగణాద్యదవాప్యతే ॥ 3.09 ||

తద్దోస్త్రిఘ్నా దశాప్తాంశా విజ్ఞేయా అయనాభిధాః ।
తత్సంస్కృతాద్గ్రహాత్క్రాన్తిచ్ఛాయాచరదలాదికమ్ ॥ 3.10 ||

స్ఫుటం దృక్తుల్యతాం గచ్ఛేదయనే విషువద్వయే ।
ప్రాక్చక్రం చలితం హీనే ఛాయార్కాత్కరణాగతే ॥ 3.11 ||

అన్తరాంశైరథావృత్య పశ్చాచ్ఛేషైస్తథాధికే ।
ఏవం విషువతీ ఛాయా స్వదేశే యా దినార్ధజా ॥ 3.12 ||

దక్షిణోత్తరరేఖాయాం సా తత్ర విషువత్ప్రభా ॥
శఙ్కుచ్ఛాయాహతే త్రిజ్యే విషువత్కర్ణభాజితే । 3.13 ||

లమ్బాక్షజ్యే తయోశ్చాపే లమ్బాక్షౌ దక్షిణౌ సదా ।
మధ్యచ్ఛాయా భుజస్తేన గుణితా త్రిభమౌర్వికా ॥ 3.14 ||

స్వకర్ణాప్తా ధనుర్లిప్తా నతాస్తా దక్షిణే భుజే ।
ఉత్తరాశ్చోత్తరే యామ్యాస్తాః సూర్యక్రాన్తిలిప్తికాః ॥ 3.15 ||

దిగ్భేదే మిశ్రితాః సామ్యే విశ్లిష్టాశ్చాక్షలిప్తికాః ।
తాభ్యో ఽక్షజ్యా చ తద్వర్గం ప్రోజ్ఝ్య త్రిజ్యాకృతేః పదమ్ ॥ 3.16 ||

లమ్బజ్యార్కగుణాక్షజ్యా విషువద్భాథ లమ్బయా ।
స్వాక్షార్కనతభాగానాం దిక్సామ్యే ఽన్తరం అన్యథా ॥ 3.17 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

దిగ్భేదే ఽపక్రమః శేషస్తస్య జ్యా త్రిజ్యయా హతా ।
పరమాపక్రమజ్యాప్తా చాపం మేషాదిగో రవిః ॥ 3.18 ||

కర్క్యాదౌ ప్రోజ్ఝ్య చక్రార్ధాత్తులాదౌ భార్ధసంయుతాత్ ।
మృగాదౌ ప్రోజ్ఝ్య భగణాన్మధ్యాహ్నే ఽర్కః స్ఫుటో భవేత్ ॥ 3.19 ||

తన్మాన్దం అసకృద్వామం ఫలం మధ్యో దివాకరః ।
స్వాక్షార్కాపక్రమయుతిర్దిక్షామ్యే ఽన్తరం అన్యథా ॥ 3.20 ||

శేషం నతాంశాః సూర్యస్య తద్బాహుజ్యా చ కోటిజ్యా ।
శఙ్కుమానాఙ్గులాభ్యస్తే భుజత్రిజ్యే యథాక్రమమ్ ॥ 3.21 ||

కోటిజ్యయా విభజ్యాప్తే ఛాయాకర్ణావహర్దలే ।
క్రాన్తిజ్యా విషువత్కర్ణగుణాప్తా శఙ్కుజీవయా ॥ 3.22 ||

అర్కాగ్రా స్వేష్టకర్ణఘ్నీ మధ్యకర్ణోద్ధృతా స్వకా ।
విషువద్భాయుతార్కాగ్రా యామ్యే స్యాదుత్తరో భుజః ॥ 3.23 ||

విషువత్యాం విశోధ్యోదగ్గోలే స్యాద్బాహురుత్తరః ।
విపర్యయాద్భుజో యామ్యో భవేత్ప్రాచ్యపరాన్తరే ॥ 3.24 ||

మాధ్యాహ్నికో భుజో నిత్యం ఛాయా మాధ్యాహ్నికీ స్మృతా ।
లమ్బాక్షజీవే విషువచ్ఛాయాద్వాదశసఙ్గుణే ॥ 3.25 ||

క్రాన్తిజ్యాప్తే తు తౌ కర్ణౌ సమమణ్డలగే రవౌ ।
సౌమ్యాక్షోనా యదా కాన్తిః స్యాత్తదా ద్యుదలశ్రవః ॥ 3.26 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

విషువచ్ఛాయయాభ్యస్తః కర్ణో మధ్యాగ్రయోద్ధృతః ।
స్వక్రాన్తిజ్యా త్రిజీవాఘ్నీ లమ్బజ్యాప్తాగ్రమౌర్వికా ॥ 3.27 ||

స్వేష్టకర్ణహతా భక్తా త్రిజ్యయాగ్రాజ్గులాదికా ।
త్రిజ్యావర్గార్ధతో ఽగ్రజ్యావర్గోనాద్ద్వాదశాహతాత్ ॥ 3.28 ||

పునర్ద్వాదశనిఘ్నాచ్చ లభ్యతే యత్ఫలం బుధైః ।
శఙ్కువర్గార్ధసంయుక్తవిషువద్వర్గభాజితాత్ ॥ 3.29 ||

తదేవ కరణీ నామ తాం పృథక్స్థాపయేద్బుధః ।
అర్కఘ్నీ విషువచ్ఛాయాగ్రజ్యయా గుణితా తథా ॥ 3.30 ||

భక్తా ఫలాఖ్యం తద్వర్గసంయుక్తకరణీపదమ్ ।
ఫలేన హీనసంయుక్తం దక్షిణోత్తరగోలయోః ॥ 3.31 ||

యామ్యయోర్విదిశోః శఙ్కురేవం యామ్యోత్తరే రవౌ ।
పరిభ్రమతి శఙ్కోస్తు శఙ్కురుత్తరయోస్తు సః ॥ 3.32 ||

తత్త్రిజ్యావర్గవిశ్లేషాన్మూలం దృగ్జ్యాభిధీయతే ।
స్వశఙ్కునా విభజ్యాప్తే దృక్త్రిజ్యే ద్వాదశాహతే ॥ 3.33 ||

ఛాయాకర్ణౌ తు కోణేషు యథాస్వం దేశకాలయోః ।
త్రిజ్యోదక్చరజాయుక్తా యామ్యాయాం తద్వివర్జితా ॥ 3.34 ||

అన్త్యా నతోత్క్రమజ్యోనా స్వహోరాత్రార్ధసఙ్గుణా ।
త్రిజ్యాభక్తా భవేచ్ఛేదో లమ్బజ్యాఘ్నో ఽథ భాజితః ॥ 3.35 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

త్రిభజ్యయా భవేచ్ఛఙ్కుస్తద్వర్గం పరిశోధయేత్ ।
త్రిజ్యావర్గాత్పదం దృగ్జ్యా ఛాయాకర్ణౌ తు పూర్వవత్ ॥ 3.36 ||

అభీష్టచ్ఛాయయాభ్యస్తా త్రిజ్యా తత్కర్ణభాజితా ।
దృగ్జ్యా తద్వర్గసంశుద్ధాత్త్రిజ్యావర్గాచ్చ యత్పదమ్ । 3.37 ||

శఙ్కుః స త్రిభజీవాఘ్నః స్వలమ్బజ్యావిభాజితః ।
ఛేదః స త్రిజ్యయాభ్యస్తః స్వాహోరాత్రార్ధభాజితః ॥ 3.38 ||

ఉన్నతజ్యా తయా హీనా స్వాన్త్యా శేషస్య కార్ముకమ్ ।
ఉత్క్రమజ్యాభిరేవం స్యుః ప్రాక్పశ్చార్ధనతాసవః ॥ 3.39 ||

ఇష్టాగ్రాఘ్నీ తు లమ్బజ్యా స్వకర్ణాఙ్గలభాజితా ।
క్రాన్తిజ్యా సా త్రిజీవాఘ్నీ పరమాపక్రమోద్ధృతా ॥ 3.40 ||

తచ్చాపం భాదికం క్షేత్రం పదైస్తత్ర భవో రవిః ।
ఇష్టే ఽహ్ని మధ్యే ప్రాక్పశ్చాద్ధృతే బాహుత్రయాన్తరే ॥ 3.41 ||

మత్స్యద్వయాన్తరయుతేస్త్రిస్పృక్సూత్రేణ భాభ్రమః ।
త్రిభద్యుకర్ణార్ధగుణాః స్వాహోరాత్రార్ధభాజితాః ॥ 3.42 ||

క్రమాదేకద్విత్రిభజ్యాస్తచ్చాపాని పృథక్పృథక్ ।
స్వాధో ఽధః పరిశోధ్యాథ మేషాల్లఙ్కోదయాసవః ॥ 3.43 ||

ఖాగాష్టయో ఽర్థగో ఽగైకాః శరత్ర్యఙ్కహిమాంశవః ।
స్వదేశచరఖణ్డోనా భవన్తీష్టోదయాసవః ॥ 3.44 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

వ్యస్తా వ్యస్తైర్యుతాః స్వైః స్వైః కర్కటాద్యాస్తతస్త్రయః ।
ఉత్క్రమేణ షడేవైతే భవన్తీష్టాస్తులాదయః ॥ 3.45 ||

గతభోగ్యాసవః కార్యా భాస్కరాదిష్టకాలికాత్ ।
స్వోదయాసుహతా భుక్తభోగ్యా భక్తాః ఖవహ్నిభిః ॥ 3.46 ||

అభీష్టఘటికాసుభ్యో భోగ్యాసూన్ప్రవిశోధయేత్ ।
తద్వత్తదేష్యలగ్నాసూనేవం యాతాత్తథోత్క్రమాత్ ॥ 3.47 ||

శేషం చేత్త్రింశతాభ్యస్తం అశుద్ధేన విభాజితమ్ ।
భాగైర్యుక్తం చ హీనం చ తల్లగ్నం క్షితిజే తదా ॥ 3.48 ||

ప్రాక్పశ్చాన్నతనాడీభిస్తస్మాల్లఙ్కోదయాసుభిః ।
భానౌ క్షయధనే కృత్వా మధ్యలగ్నం తదా భవేత్ ॥ 3.49 ||

భోగ్యాసూనూనకస్యాథ భుక్తాసూనధికస్య చ ।
సమ్పిణ్డ్యాన్తరలగ్నాసూనేవం స్యాత్కాలసాధనమ్ ॥ 3.50 ||

సూర్యాదూనే నిశాశేషే లగ్నే ఽర్కాదధికే దివా ।
భచక్రార్ధయుతాద్భానోరధిక్కే ఽస్తమయాత్పరమ్ ॥ 3.51 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 4

సార్ధాని షట్సహస్రాణి యోజనాని వివస్వతః ।
విష్కమ్భో మణ్డలస్యేన్దోః సహాశీత్యా చతుశ్శతమ్ ॥ 4.01 ||

స్ఫుటస్వభుక్త్యా గుణితౌ మధ్యభుక్త్యోద్ధృతౌ స్ఫుటౌ ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

రవేః స్వభగణాభ్యస్తః శశాఙ్కభగణోద్ధృతః ॥ 4.02 ||

శశాఙ్కకక్షాగుణితో భాజితో వా ఽర్కకక్షయా ।
విష్కమ్భశ్చన్ద్రకక్షాయాం తిథ్యాప్తా మానలిప్తికా ॥ 4.03 ||

స్ఫుటేన్దుభుక్తిర్భూవ్యాసగుణితా మధ్యయోద్ధృతా ।
లబ్ధం సూచీ మహీవ్యాసస్ఫుటార్కశ్రవణాన్తరమ్ ॥ 4.04 ||

మధ్యేన్దువ్యాసగుణితం మధ్యార్కవ్యాసభాజితమ్ ।
విశోధ్య లబ్ధం సూచ్యాం తు తమో లిప్తాస్తు పూర్వవత్ ॥ 4.05 ||

భానోర్భార్ధే మహీచ్ఛాయా తత్తుల్యే ఽర్కసమే ఽపి ।
శశాఙ్కపాతే గ్రహణం కియద్భాగాధికోనకే ॥ 4.06 ||

తుల్యౌ రాశ్యాదిభిః స్యాతాం అమావాస్యాన్తకాలికౌ ।
సూర్యేన్దూ పౌర్ణమాస్యన్తే భార్ధే భాగాదికౌ సమౌ ॥ 4.07 ||

గతైష్యపర్వనాడీనాం స్వఫలేనోనసంయుతౌ ।
సమలిప్తౌ భవేతాం తౌ పాతస్తాత్కాలికో ఽన్యథా ॥ 4.08 ||

ఛాదకో భాస్కరస్యేన్దురధఃస్థో ఘనవద్భవేత్ ।
భూచ్ఛాయాం ప్రాఙ్ముఖశ్చన్ద్రో విశత్యస్య భవేదసౌ ॥ 4.09 ||

తాత్కాలికేన్దువిక్షేపం ఛాద్యచ్ఛాదకమానయోః ।
యోగార్ధాత్ప్రోజ్ఝ్య యచ్ఛేషం తావచ్ఛన్నం తదుచ్యతే ॥ 4.10 ||

యద్గ్రాహ్యం అధికే తస్మిన్సకలం న్యూనం అన్యథా ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

యోగార్ధాదధికే న స్యాద్విక్షేపే గ్రాససమ్భవః ॥ 4.11 ||

గ్రాహ్యగ్రాహకసంయోగవియోగౌ దలితౌ పృథక్ ।
విక్షేపవర్గహీనాభ్యాం తద్వర్గాభ్యాం ఉభే పదే ॥ 4.12 ||

షష్ట్యా సంగుణ్య సూర్యేన్ద్వోర్భుక్త్యన్తరవిభాజితే ।
స్యాతాం స్థితివిమర్దార్ధే నాడికాదిఫలే తయోః ॥ 4.13 ||

స్థిత్యర్ధనాడికాభ్యస్తా గతయః షష్టిభాజితాః ।
లిప్తాది ప్రగ్రహే శోధ్యం మోక్షే దేయం పునః పునః ॥ 4.14 ||

తద్విక్షేపైః స్థితిదలం విమర్దార్ధే తథా ఽసకృత్ ।
సంసాధ్యం అన్యథా పాతే తల్లిప్తాదిఫలం స్వకమ్ ॥ 4.15 ||

స్ఫుటతిథ్యవసానే తు మధ్యగ్రహణం ఆదిశేత్ ।
స్థిత్యర్ధనాడికాహీనే గ్రాసో మోక్షస్తు సంయుతే ॥ 4.16 ||

తద్వదేవ విమర్దార్ధనాడికాహీనసంయుతే ।
నిమీలనోన్మీలనాఖ్యే భవేతాం సకలగ్రహే ॥ 4.17 ||

ఇష్టనాడీవిహీనేన స్థిత్యర్ధేనార్కచన్ద్రయోః ।
భుక్త్యన్తరం సమాహన్యాత్షష్ట్యాప్తాః కోటిలిప్తికాః ॥ 4.18 ||

భానోర్గ్రహే కోటిలిప్తా మధ్యస్థిత్యర్ధసంగుణాః ।
స్ఫుటస్థిత్యర్ధసంభక్తాః స్ఫుటాః కోటికలాః స్మృతా ॥ 4.19 ||

క్షేపో భుజస్తయోర్వర్గయుతేర్మూలం శ్రవస్తు తత్ ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

మానయోగార్ధతః ప్రోజ్ఝ్య గ్రాసస్తాత్కాలికో భవేత్ ॥ 4.20 ||

మధ్యగ్రహణతశ్చోర్ధ్వం ఇష్టనాడీర్విశోధయేత్ ।
స్థిత్యర్ధాన్మౌక్షికాచ్ఛేషం ప్రాగ్వచ్ఛేషం తు మౌక్షికే ॥ 4.21 ||

గ్రాహ్యగ్రాహకయోగార్ధాచ్ఛోధ్యాః స్వచ్ఛన్నలిప్తికాః ।
తాద్వర్గాత్ప్రోజ్ఝ్య తత్కాలవిక్షేపస్య కృతిం పదమ్ ॥ 4.22 ||

కోటిలిప్తా రవేః స్పష్టస్థిత్యర్ధేనాహతా హృతాః ।
మధ్యేన లిప్తాస్తన్నాడ్యః స్థితివద్గ్రాసనాడికాః ॥ 4.23 ||

నతజ్యా ఉక్షజ్యయాభ్యస్తా త్రిజ్యాప్తా తస్య కార్ముకమ్ ।
వలనాంశా సౌమ్యయామ్యాః పూర్వాపరకపాలయోః ॥ 4.24 ||

రాశిత్రయయుతాద్గ్రాహ్యాత్క్రాన్త్యంశైర్దిక్సమైర్యుతాః ।
భేదే ఽన్తరాజ్జ్యా వలనా సప్తత్యఙ్గులభాజితా ॥ 4.25 ||

సోన్నతం దినమధ్యార్ధం దినార్ధాప్తం ఫలేన తు ।
ఛిన్ద్యాద్విక్షేపమానాని తాన్యేషాం అఙ్గులాని తు ॥ 4.26 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 5

మధ్యలగ్నసమే భానౌ హరిజస్య న సమ్భవః ।
అక్షోదఙ్మధ్యభక్రాన్తిసామ్యే నావనతేరపి ॥ 5.01 ||

దేశకాలవిశేషేణ యథావనతిసమ్భవః ।
లమ్బనస్యాపి పూర్వాన్యదిగ్వశాచ్చ తథోచ్యతే ॥ 5.02 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

లగ్నం పర్వాన్తనాడీనాం కుర్యాత్తై స్వైరుదయాసుభిః ।
తజ్జ్యాన్త్యాపక్రమజ్యాఘ్ని లమ్బజ్యాప్తోదయాభిధా ॥ 5.03 ||

తదా లఙ్కోదయైర్లగ్నం మధ్యసంజ్ఞం యథోదితమ్ ।
తత్క్రాన్త్యక్షాంశసంయోగో దిక్సామ్యే ఽన్తరం అన్యథా ॥ 5.04 ||

శేషం నతాంశాస్తన్మౌర్వీ మధ్యజ్యా సాభిధీయతే ।
మధ్యోదయజ్యయాభ్యస్తా త్రిజ్యాప్తా వర్గితం ఫలమ్ ॥ 5.05 ||

మధ్యజ్యావర్గవిశ్లిష్టం దృక్క్షేపః శేషతః పదమ్ ।
తత్త్రిజ్యావర్గవిశ్లేషాన్మూలం శఙ్కుః స దృగ్గతిః ॥ 5.06 ||

నతాంశబాహుకోటిజ్యే ఽస్ఫుటే దృక్క్షేపదృగ్గతీ ।
ఏకజ్యార్ధగతశ్ఛేదో లబ్ధం దృగ్గతిజీవయా ॥ 5.07 ||

మధ్యలగ్నార్కవిశ్లేషజ్యా ఛేదేన విభాజితా ।
రవీన్ద్వోర్లమ్బనం జ్ఞేయం ప్రాక్పశ్చాద్ఘటికాదికమ్ ॥ 5.08 ||

మధ్యలగ్నాధికే భానౌ తిథ్యన్తాత్ప్రవిశోధయేత్ ।
ధనం ఊనే ఽసకృత్కర్మ యావత్సర్వం స్థిరీభవేత్ ॥ 5.09 ||

దృక్ క్షేపః శీతతిగ్మాంశ్వోర్మధ్యభుక్త్యన్తరాహతః ।
తిథిఘ్నత్రిజ్యయా భక్తో లబ్ధం సావనతిర్భవేత్ ॥ 5.10 ||

దృక్ క్షేపాత్సప్తతిహృతాద్భవేద్వావనతిః ఫలమ్ ।
అథవా త్రిజ్యయా భక్తాత్సప్తసప్తకసఙ్గుణాత్ ॥ 5.11 ||

Dr.Sankaranarchi Ph.D

మధ్యజ్యాదిగ్వశాత్సా చ విజ్ఞేయా దక్షిణోత్తరా ।
సేన్దువిక్షేపదిక్షామ్యే యుక్తా విశ్లేషితాన్యథా ॥ 5.12 ||

తయా స్థితివిమర్దార్ధగ్రాసాద్యం తు యథోదితమ్ ।
ప్రమాణం వలనాభీష్టగ్రాసాది హిమరశ్మివత్ ॥ 5.13 ||

స్థిత్యర్ధోనాధికాత్ప్రాగ్వత్తిథ్యా(?)న్తలాల్లమ్బనం పునః ।
గ్రాసమోక్షోద్భవం సాధ్యం తన్మధ్యహరిజాన్తరమ్ ॥ 5.14 ||

ప్రాక్కపాలే ఽధికం మధ్యాద్భవేత్ప్రాగ్రహణం యది ।
మౌక్షికం లమ్బనం హీనం పశ్చార్ధే తు విపర్యయః ॥ 5.15 ||

తదా మోక్షస్థితిదలే దేయం ప్రగ్రహణే తథా ।
హరిజాన్తరకం శోధ్యం యత్రైతత్స్యాద్విపర్యయః ॥ 5.16 ||

ఏతదుక్తం కపాలైక్యే తద్భేదే లమ్బనైకతా ।
స్వే స్వే స్థితిదలే యోజ్యా విమర్దార్ధే ఽపి చోక్తవత్ ॥ 5.17 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 6

న భేద్యకం ఋతే యస్మాద్భేదా గ్రహణయోః స్ఫుటాః ।
జ్ఞాయన్తే తత్ప్రవక్ష్యామి భేద్యకజ్ఞానం ఉత్తమమ్ ॥ 6.01 ||

సుసాధితాయాం అవనౌ బిన్దుం కృత్వా తతో లిఖేత్ ।
సప్తవర్గాఙ్గులేనాదౌ మణ్డలం వలనాశ్రితమ్ ॥ 6.02 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

గ్రాహ్యగ్రాహకయోగార్ధసమ్మితేన ద్వితీయకమ్ ।
మణ్డలం తత్సమాసాఖ్యం గ్రాహ్యార్ధేన తృతీయకమ్ ॥ 6.03 ||

యామ్యోత్తరాప్రాచ్యపరాసాధనం పూర్వవద్దిశామ్ ।
ప్రాగిన్దోర్గ్రహణం పశ్చాన్మోక్షో ఽర్కస్య విపర్యయాత్ ॥ 6.04 ||

యథాదిశం ప్రాగ్రహణం వలనం హిమదీధితేః ।
మౌక్షికం తు విపర్యస్తం విపరీతం ఇదం రవేః ॥ 6.05 ||

వలనాగ్రాన్నయేన్మధ్యం సూత్రం యద్యత్ర సంస్పృశేత్ ।
తత్సమాసే తతో దేయౌ విక్షేపౌ గ్రాసమౌక్షికౌ ॥ 6.06 ||

విక్షేపాగ్రాత్పునః సూత్రం మధ్యబిన్దుం ప్రవేశయేత్ ।
తద్గ్రాహ్యబిన్దుసంస్పర్శాద్గ్రాసమోక్షౌ వినిర్దిశేత్ ॥ 6.07 ||

నిత్యశో ఽర్కస్య విక్షేపాః పరిలేఖే యథాదిశమ్ ।
విపరీతాః శశాఙ్కస్య తద్వశాదథ మధ్యమమ్ ॥ 6.08 ||

వలనం ప్రాఙ్ముఖం దేయం తద్విక్షేపైకతా యది ।
భేదే పశ్చాన్ముఖం దేయం ఇన్దోర్భానోర్విపర్యయాత్ ॥ 6.09 ||

వలనాగ్రాత్పునః సూత్రం మధ్యబిన్దుం ప్రవేశయేత్ ।
మధ్యసూత్రేణ విక్షేపం వలనాభిముఖం నయేత్ ॥ 6.10 ||

విక్షేపాగ్రాల్లిఖేద్వృత్తం గ్రాహకార్ధేన తేన యత్ ।
గ్రాహ్యవృత్తం సమాక్రాన్తం తద్గ్రస్తం తమసా భవేత్ ॥ 6.11 ||

Dr.Sankaranarayanachi Ph.D

ఛేద్యకం లిఖతా భూమౌ ఫలకే వా విపశ్చితా ।
విపర్యయో దిశాం కార్యః పూర్వాపరకపాలయోః ॥ 6.12 ||

స్వచ్ఛత్వాద్ద్వాదశాంశో ఽపి గ్రస్తశ్చన్ద్రస్య దృశ్యతే ।
లిప్తాత్రయం అపి గ్రస్తం తీక్ష్ణత్వాన్న వివస్వతః ॥ 6.13 ||

స్వసంజ్ఞితాస్త్రయః కార్యా విక్షేపాగ్రేషు బిన్దవః ।
తత్ర ప్రాఙ్మధ్యయోర్మధ్యే తథా మౌక్షికమధ్యయోః ॥ 6.14 ||

లిఖేన్మత్స్యౌ తయోర్మధ్యాన్ముఖపుచ్ఛవినిఃసృతమ్ ।
ప్రసార్య సూత్రద్వితయం తయోర్యత్ర యుతిర్భవేత్ ॥ 6.15 ||

తత్ర సూత్రేణ విలిఖేచ్చాపం బిన్దుత్రయస్పృశా ।
స పన్థా గ్రాహకస్యోక్తో యేనాసౌ సమ్ప్రయాస్యతి ॥ 6.16 ||

గ్రాహ్యగ్రాహకయోగార్ధాత్ప్రోజ్ఝ్యేష్టగ్రాసం ఆగతమ్ ।
అవశిష్టాఙ్గులసమాం శలాకాం మధ్యబిన్దుతః ॥ 6.17 ||

తయోర్మార్గోన్ముఖీం దద్యాద్గ్రాసతః ప్రాగ్గ్రహాశ్రితామ్ ।
విముఞ్చతో మోక్షదిశి గ్రాహకాధ్వానం ఏవ సా ॥ 6.18 ||

స్పృశేద్యత్ర తతో వృత్తం గ్రాహకార్ధేన సంలిఖేత్ ।
తేన గ్రాహ్యం యదాక్రాన్తం తత్తమోగ్రస్తం ఆదిశేత్ ॥ 6.19 ||

మానాన్తరార్ధేన మితాం శలాకాం గ్రాసదిఙ్ముఖీమ్ ।
నిమీలనాఖ్యాం దద్యాత్సా తన్మార్గే యత్ర సంస్పృశేత్ ॥ 6.20 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

తతో గ్రాహకఖణ్డేన ప్రాగ్వన్మణ్డలం ఆలిఖేత్ ।
తద్గ్రాహ్యమణ్డలయుతిర్యత్ర తత్ర నిమీలనమ్ ॥ 6.21 ||

ఏవం ఉన్మీలనే మోక్షదిఙ్మఖీం సమ్ప్రసారయేత్ ।
విలిఖేన్మణ్డలం ప్రాగ్వదున్మీలనం అథోక్తవత్ ॥ 6.22 ||

అర్ధాదూనే సధూంరం స్యాత్కృష్ణం అర్ధాధికం భవేత్ ।
విముఞ్చతః కృష్ణతాంరం కపిలం సకలగ్రహే ॥ 6.23 ||

రహస్యం ఏతద్దేవానాం న దేయం యస్య కస్యచిత్ ।
సుపరీక్షితశిష్యాయ దేయం వత్సరవాసినే ॥ 6.24 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 7

తారాగ్రహాణాం అన్యోన్యం స్యాతాం యుద్ధసమాగమౌ ।
సమాగమః శశాఙ్కేన సూర్యేణాస్తమనం సహ ॥ 7.01 ||

శీఘ్రే మన్దాధికే ఽతీతః సంయోగో భవితాన్యథా ।
ద్వయోః ప్రాగ్యాయినోరేవం వక్రిణోస్తు విపర్యయాత్ ॥ 7.02 ||

ప్రాగ్యాయిన్యధికే ఽతీతో వక్రిణ్యేష్యః సమాగమః ।
గ్రహాన్తరకలాః స్వస్వభుక్తిలిప్తాః సమాహతాః ॥ 7.03 ||

భుక్త్యన్తరేణ విభజేదనులోమవిలోమయోః ।
ద్వయోర్వక్రిణ్యథైకస్మిన్భుక్తియోగేన భాజయేత్ ॥ 7.04 ||

లబ్ధం లిప్తాదికం శోధ్యం గతే దేయం భవిష్యతి ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

విపర్యయాద్వక్రగత్యోరేకస్మింస్తు ధనవ్యయౌ ॥ 7.05 ||

సమాలిప్తౌ భవేతాం తౌ గ్రహౌ భగణసంస్థితౌ ।
వివరం తద్వదుద్ధృత్య దినాదిఫలం ఇష్యతే ॥ 7.06 ||

కృత్వా దినక్షపామానం తథా విక్షేపలిప్తికాః ।
నతోన్నతం సాధయిత్వా స్వకాల్లగ్నవశాత్తయోః ॥ 7.07 ||

విషువచ్ఛాయయాభ్యస్తద్విక్షేపాద్ద్వాదశోద్ధృతాత్ ।
ఫలం స్వనతనాడీఘ్నం స్వదినార్ధవిభాజితమ్ ॥ 7.08 ||

లబ్ధం ప్రాచ్యాం ఋణం సౌమ్యాద్విక్షేపాత్పశ్చిమే ధనమ్ ।
దక్షిణే ప్రాక్కపాలే స్వం పశ్చిమే తు తథా క్షమః ॥ 7.09 ||

సత్రిభగ్రహజక్రాన్తిభాగఘ్నాః క్షేపలిప్తికాః ।
వికలాః స్వం ఋణం క్రాన్తిక్షేపయోర్భిన్నతుల్యయోః ॥ 7.10 ||

నక్షత్రగ్రహయోగేషు గ్రహాస్తోదయసాధనే ।
శృఙ్గోన్నతౌ తు చన్ద్రస్య దృక్కర్మాదావిదం స్మృతమ్ ॥ 7.11 ||

తాత్కాలికౌ పునః కార్యౌ విక్షేపౌ చ తయోస్తతః ।
దిక్తుల్యే త్వన్తరం భేదే యోగః శిష్టం గ్రహాన్తరమ్ ॥ 7.12 ||

కుజార్కిజ్ఞామరేజ్యానాం త్రింశదర్ధార్ధవర్ధితాః ।
విష్కమ్భాశ్చన్ద్రకక్షాయాం భృగోః షష్టిరుదాహృతా ॥ 7.13 ||

త్రిచతుః కర్ణయుత్యాప్తాస్తే ద్విఘ్నాస్త్రిజ్యయా హతాః ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

స్ఫుటాః స్వకర్ణాస్తిథ్యాప్తా భవేయుర్మానలిప్తికాః ॥ 7.14 ||

ఛాయాభూమౌ విపర్యస్తే స్వచ్ఛాయాగ్రే తు దర్శయేత్ ।
గ్రహః స్వదర్పణాన్తఃస్థః శఙ్క్వగ్రే సమ్ప్రదిశ్యతే ॥ 7.15 ||

పఞ్చహస్తోచ్ఛ్రితౌ శఙ్కూ యథాదిగ్భ్రమసంస్థితౌ ।
గ్రహాన్తేణ విక్షిప్తావధో హస్తనిఖాతగౌ ॥ 7.16 ||

ఛాయాకర్ణౌ తతో దద్యాచ్ఛాయాగ్రాచ్ఛఙ్కుమూర్ధగౌ ।
ఛాయాకర్ణాగ్రసంయోగే సంస్థితస్య ప్రదర్శయేత్ ॥ 7.17 ||

స్వశఙ్కుమూర్ధగౌ వ్యోమ్ని గ్రహౌ దృక్తుల్యతాం ఇతౌ ।
ఉల్లేఖం తారకాస్పర్శాద్భేదే భేదః ప్రకీర్త్యతే ॥ 7.18 ||

యుద్ధం అంశువిమర్దాఖ్యం అంశుయోగే పరస్పరమ్ ।
అంశాదూనే ఽపసవ్యాఖ్యం యుద్ధం ఏకో ఽత్ర చేదణుః ॥ 7.19 ||

సమాగమో ఽంశాదధికే భవతశ్చేద్వలాన్వితౌ ।
అపసవ్యే జితో యుద్ధే పిహితో ఽణురదీప్తితాన్ ॥ 7.20 ||

రూక్షో వివర్ణో విధ్వస్తో విజితో దక్షిణాశ్రితః ।
ఉదక్స్థో దీప్తిమాన్స్థూలో జయీ యామ్యే ఽపి యో బలీ ॥ 7.21 ||

ఆసన్నావప్యుభౌ దీప్తౌ భవతశ్చేత్సమాగమః ।
స్వల్పౌ ద్వావపి విధ్వస్తౌ భవేతాం కూటవిగ్రహౌ ॥ 7.22 ||

ఉదక్స్థో దక్షిణస్థో వా భార్గవః ప్రాయశో జయీ ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

శశాఙ్కేనైవం ఏతేషాం కుర్యాత్సంయోగసాధనమ్ ॥ 7.23 ||

భావాభావాయ లోకానాం కల్పనేయం ప్రదర్శితా ।
స్వమార్గగాః ప్రయాన్త్యేతే దూరం అన్యోన్యం ఆశ్రితాః ॥ 7.24 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 8

ప్రోచ్యన్తే లిప్తికా భానాం స్వభోగో ఽథ దశాహతః ।
భవన్త్యతీతధిష్ణ్యానాం భోగలిప్తాయుతా ధ్రువాః ॥ 8.01 ||

అష్టార్ణవాః శూన్యకృతాః పఞ్చషష్టిర్నగేషవః ।
అష్టార్థా అబ్ధయో ఽష్టాగా అఙ్గాగా మనవస్తథా ॥ 8.02 ||

కృతేషవో యుగరసాః శూన్యవాణా వియద్రసాః ।
ఖవేదాః సాగరనగా గజాగాః సాగరర్తవః ॥ 8.03 ||

మనవో ఽథ రసా వేదా వైశ్వం ఆప్యార్ధభోగగమ్ ।
ఆప్యస్యైవాభిజిత్ప్రాన్తే వైశ్వాన్తే శ్రవణస్థితిః । 8.04 ||

త్రిచతుః పాదయోః సన్ధౌ శ్రవిష్ఠా శ్రవణస్య తు ।
స్వభోగతో వియన్నాగాః షట్కృతిర్యమలాశ్వినః ॥ 8.05 ||

రన్ధ్రాద్రయః క్రమాదేషాం విక్షేపాః స్వాదపక్రమాత్ ।
దిఙ్మాసవిషయాః సౌమ్యే యామ్యే పఞ్చ దిశో నవ ॥ 8.06 ||

సౌమ్యే రసాః ఖం యామ్యే ఽగాః సౌమ్యే ఖార్కాస్త్రయోదశ ।
దక్షిణే రుద్రయమలాః సప్తత్రింశదథోత్తరే ॥ 8.07 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

యామ్య ఽధ్యర్ధత్రికకృతా నవ సార్ధశరేషవః ।
ఉత్తరస్యాం తథా షష్టిస్త్రింశత్షట్త్రింశదేవ హి ॥ 8.08 ||

దక్షిణే త్వర్ధభాగస్తు చతుర్వింశతిరుత్తరే ।
భాగాః షడ్వింశతిః ఖం చ దాస్రాదీనాం యథాక్రమమ్ ॥ 8.09 ||

అశీతిభాగైర్యామ్యాయాం అగస్త్యో మిథునాన్తగః ।
వింశే చ మిథునస్యాంశే మృగవ్యాధో వ్యవస్థితః ॥ 8.10 ||

విక్షేపో దక్షిణే భాగైః ఖార్ణవైః స్వాదపక్రమాత్ ।
హుతభుగ్బ్రహ్మహృదయౌ వృషే ద్వావింశభాగగౌ ॥ 8.11 ||

అష్టాభిస్త్రింశతా చైవ విక్షిప్తావుత్తరేణ తౌ ।
గోలం లబ్ధ్వా పరీక్షేత విక్షేపం ధ్రువకం స్ఫుటమ్ ॥ 8.12 ||

వృషే సప్తదశే భాగే యస్య యామ్యో ఽంశకద్వయాత్ ।
విక్షేపో ఽభ్యధికో భిన్ద్యాద్రోహిణ్యాః శకటం తు సః ॥ 8.13 ||

గ్రహవద్ద్యునిశే భానాం కుర్యాద్దృక్కర్మ పూర్వవత్ ।
గ్రహమేలకవచ్ఛేషం గ్రహభుక్త్యా దినాని చ ॥ 8.14 ||

ఏష్యో హీనే గృహే యోగో ధ్రువకాదధికే తతః ।
విపర్యయాద్వక్రగతే గ్రహే జ్ఞేయః సమాగమః ॥ 8.15 ||

ఫాల్గున్యోర్భాద్రపదయోస్తథైవాషాఢయోర్ద్వయోః ।
విశాఖాశ్వినిసౌమ్యానాం యోగతారోత్తరా స్మృతా ॥ 8.16 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

పశ్చిమోత్తరతారాయా ద్వితీయా పశ్చిమే స్థితా ।
హస్తస్య యోగతారా సా శ్రవిష్ఠాయాశ్చ పశ్చిమా ॥ 8.17 ||

జ్యేష్ఠాశ్రవణమైత్రాణాం బార్హస్పత్యస్య మధ్యమా ।
భరణ్యాగ్నేయపిత్ర్యాణాం రేవత్యాశ్చైవ దక్షిణా ॥ 8.18 ||

రోహిణ్యాదిత్యమూలానాం ప్రాచీ సార్పస్య చైవ హి ।
యథా ప్రత్యవశేషాణాం స్థూలా స్యాద్యోగతారకా ॥ 8.19 ||

పూర్వస్యాం బ్రహ్మహృదయాదంశకైః పఞ్చభిః స్థితః ।
ప్రజాపతిర్వృషాన్తే ఽసౌ సౌమ్యే ఽష్టత్రింశదంశకైః ॥ 8.20 ||

అపాంవత్సస్తు చిత్రాయా ఉత్తరే ఽంశైస్తు పఞ్చభిః ।
బృహత్కిఞ్చిదతో భాగైరాపః షడ్భిస్తథోత్తరే ॥ 8.21 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 9

అథోదయస్తమయయోః పరిజ్ఞానం ప్రకీర్త్యతే ।
దివాకరకరాక్రాన్తమూర్తినాం అప్లతేజసామ్ ॥ 9.01 ||

సూర్యాదభ్యధికాః పశ్చాదస్తం జీవకుజార్కజాః ।
ఊనాః ప్రాగుదయం యాన్తి శుక్రజ్ఞౌ వక్రిణౌ తథా ॥ 9.02 ||

ఊనా వివస్వతః ప్రాచ్యాం అస్తం చన్ద్రజ్ఞభార్గవాః ।
వ్రజన్త్యభ్యధికాః పస్చాదుదయం శీఘ్రయాయినః ॥ 9.03 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

సూర్యాస్తకాలికౌ పశ్చాత్ప్రాచ్యాం ఉదయకాలికౌ ।
దివా చార్కగ్రహౌ కుర్యాద్దృక్కర్మాథ గ్రహస్య తు ॥ 9.04 ||

తతో లగ్నాన్తరప్రాణాః కాలాంశాః షష్టిభాజితాః ।
ప్రతీచ్యాం షడ్భయుతయోస్తద్వల్లగ్నాన్తరాసవః ॥ 9.05 ||

ఏకాదశామరేజ్యస్య తిథిసఙ్ఖ్యార్కజస్య చ ।
అస్తాంశా భూమిపుత్రస్య దశ సప్తాధికాస్తతః ॥ 9.06 ||

పశ్చాదస్తమయో ఽష్టాభిరుదయః ప్రాఙ్మహత్తయా ।
ప్రాగస్తం ఉదయః పశ్చాదల్పత్వాద్దశభిర్భృగోః ॥ 9.07 ||

ఏవం బుధో ద్వాదశభిశ్చతుర్దశభిరంశకైః ।
వక్రీ శీఘ్రగతిశ్చార్కాత్కరోత్యస్తమయోదయౌ ॥ 9.08 ||

ఏభ్యో ఽధికైః కాలభాగైర్దృశ్యా న్యూనైరదర్శనాః ।
భవన్తి లోకే ఖచరా భానుభాగ్రస్తమూర్తయః ॥ 9.09 ||

తత్కాలాంశాన్తరకలా భుక్త్యన్తరవిభాజితాః ।
దినాది తత్ఫలం లబ్ధం భుక్తియోగేన వక్రిణః ॥ 9.10 ||

తల్లగ్నాసుహతే భుక్తీ అష్టాదశశతోద్ధృతే ।
స్యాతాం కాలగతీ తాభ్యాం దినాది గతగమ్యయోః ॥ 9.11 ||

స్వాత్యగస్త్యమృగవ్యాధచిత్రాజ్యేష్ఠాః పునర్వసుః ।
అభిజిద్బ్రహ్మహృదయం త్రయోదశభిరంశకైః ॥ 9.12 ||

Dr.Sankaranarayanchi Ph.D

హస్తశ్రవణఫాల్గున్యః శ్రవిష్ఠా రోహిణీమఘాః ।
చతుర్దశాంశకైర్దృశ్యా విశాఖాశ్వినిదైవతమ్ ॥ 9.13 ||

కృత్తికామైత్రమూలాని సార్పం రౌద్రర్క్షం ఏవ చ ।
దృశ్యన్తే పఞ్చదశభిరాషాఢాద్వితయం తథా ॥ 9.14 ||

భరణీతిష్యసౌమ్యాని సౌక్ష్మ్యాత్త్రిఃసప్తకాంశకైః ।
శేషాణి సప్తదశభిర్దృశ్యాదృశ్యాని భాని తు ॥ 9.15 ||

అష్టాదశశతాభ్యస్తా దృశ్యాంశాః స్వోదయాసుభిః ।
విభజ్య లబ్ధాః క్షేత్రాంశాస్తైర్దృశ్యాదృశ్యతాథవా ॥ 9.16 ||

ప్రాగేషాం ఉదయః పశ్చాదస్తో దృక్కర్మ పూర్వవత్ ।
గతైష్యదివసప్రాప్తిర్భానుభుక్త్యా సదైవ హి ॥ 9.17 ||

అభిజిద్బ్రహ్మహృదయం స్వాతీవైష్ణవవాసవాః ।
అహిర్బుధ్న్యం ఉదక్స్థత్వాన్న లుప్యన్తే ఽర్కరశ్మిభిః ॥ 9.18 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 10

ఉదయాస్తవిధిః ప్రాగ్వత్కర్తవ్యః శీతగోరపి ।
భాగైర్ద్వాదశభిః పశ్చాద్దృశ్యః ప్రాగ్యాత్యదృశ్యతామ్ ॥ 10.01 ||

రవీన్ద్వోః షడ్భయుతయోః ప్రాగ్వల్లగ్నాన్తరాసవః ।
ఏకరాశౌ రవీన్ద్వోశ్చ కార్యా వివరలిప్తికాః ॥ 10.02 ||

తన్నాడికాహతే భుక్తీ రవీన్ద్వోః షష్టిభాజితే ।

Dr.Sankaranarayanchi Ph.D

తత్ఫలాన్వితయోర్భూయః కర్తవ్యా వివరాసవః ॥ 10.03 ||

ఏవం యావత్స్థిరీభూతా రవీన్ద్వోరన్తరాసవః ।
త్రైః ప్రాణైరస్తమేతీన్దుః శుక్లే ఽర్కాస్తమయాత్పరమ్ ॥ 10.04 ||

భగణార్ధం రవేర్దత్త్వా కార్యాస్తద్వివరాసవః ।
త్రైః ప్రాణైః కృష్ణపక్షే తు శీతాంశురుదయం వ్రజేత్ ॥ 10.05 ||

అర్కేన్ద్వోః క్రాన్తివిశ్లేషో దిక్షామ్యే యుతిరన్యథా ।
తజ్జ్యేన్దురర్కాద్యత్రాసౌ విజ్ఞేయా దక్షిణోత్తరా ॥ 10.06 ||

మధ్యాహ్నేన్దుప్రభాకర్ణసఙ్గుణా యది సోత్తరా ।
తదార్కఘ్నాక్షజీవాయాం శోధ్యా యోజ్యా చ దక్షిణా ॥ 10.07 ||

శేషం లమ్బజ్యయా భక్తం లబ్ధో బాహుః స్వదిఙ్ముఖః ।
కోటిః శఙ్కుస్తయోర్వర్గయుతేర్మూలం శ్రుతిర్భవేత్ ॥ 10.08 ||

సూర్యోనశీతగోర్లిప్తాః శుక్లం నవశతోద్ధృతాః ।
చన్ద్రబిమ్బాఙ్గులాభ్యస్తం హృతం ద్వాదశభిః స్ఫుటమ్ ॥ 10.09 ||

దత్త్వార్కసంజ్ఞితం బిన్దుం తతో బాహుం స్వదిఙ్ముఖమ్ ।
తతః పశ్చాన్ముఖీ కోటిం కర్ణం కోట్యగ్రమధ్యగమ్ ॥ 10.10 ||

కోటికర్ణయుతాద్బిన్దోర్బిమ్బం తాత్కాలికం లిఖేత్ ।
కర్ణసూత్రేణ దిక్షిద్ధిం ప్రథమం పరికల్పయేత్ ॥ 10.11 ||

శుక్లం కర్ణేన తద్బిమ్బయోగాదన్తర్ముఖం నయేత్ ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

శుక్లాగ్రయామ్యోత్తరయోర్మధ్యే మత్స్యౌ ప్రసాధయేత్ ॥ 10.12 ||

తన్మధ్యసూత్రసంయోగాద్బిన్దుత్రిస్పృగ్లిఖేద్ధనుః ॥
ప్రాగ్బిమ్బం యాదృగేవ స్యాత్తాదృక్తత్ర దినే శశీ ॥ 10.13 ||

కోట్యా దిక్సాధనాత్తిర్యక్సూత్రాన్తే శృఙ్గం ఉన్నతమ్ ।
దర్శయేదున్నతాం కోటిం కృత్వా చన్ద్రస్య సాకృతిః ॥ 10.14 ||

కృష్ణే షడ్భయుతం సూర్యం విశోధ్యేన్దోస్తథాసితమ్ ।
దద్యాద్వామం భుజం తత్ర పశ్చిమం మణ్డలం విధోః ॥ 10.15 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 11

ఏకాయనగతౌ స్యాతాం సూర్యచన్ద్రమసౌ యదా ।
తద్యుతౌ మణ్డలే క్రాన్త్యోస్తుల్యత్వే వైధృతాభిధః ॥ 11.01 ||

విపరీతాయనగతౌ చన్ద్రార్కౌ క్రాన్తిలిప్తికా ।
సమాస్తదా వ్యతీపాతో భగణార్ధే తయోర్యుతౌ ॥ 11.02 ||

తుల్యాంశుజాలసమ్పర్కాత్తయోస్తు ప్రవహాహతః ।
తద్దృక్క్రోధభవో వహ్నిర్లోకాభావాయ జాయతే ॥ 11.03 ||

వినాశయతి పాతో ఽస్మిన్లోకానాం అసకృద్యతః ।
వ్యతీపాతః ప్రసిద్ధో ఽయం సఞ్జ్ఞాభేదేన వైధృతః ॥ 11.04 ||

స కృష్ణో దారుణవపుర్లోహితాక్షో మహోదరః ।
సర్వానిష్టకరో రౌద్రో భూయో భూయః ప్రజాయతే ॥ 11.05 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

భాస్కరేన్ద్వోర్భచక్రాన్తశ్చక్రార్ధావధిసంస్థయోః ।
దృక్తుల్యసాధితాంశాదియుక్తయోః స్వావపక్రమౌ ॥ 11.06 ||

అథౌజపదగస్యేన్దోః క్రాన్తిర్విక్షేపసంస్కృతా ।
యది స్యాదధికా భానోః క్రాన్తేః పాతో గతస్తదా ॥ 11.07 ||

ఊనా చేత్స్యాత్తదా భావీ వామం యుగ్మపదస్య చ ।
పదాన్యత్వం విధోః క్రాన్తివిక్షేపాచ్చేద్విశుధ్యతి ॥ 11.08 ||

క్రాన్త్యోర్జ్యే త్రిజ్యయాభ్యస్తే పరక్రాన్తిజ్యయోద్ధృతే ।
తచ్చాపాన్తరం అర్ధం వా యోజ్యం భావిని శీతగౌ ॥ 11.09 ||

శోధ్యం చన్ద్రాద్గతే పాతే తత్సూర్యగతితాడితమ్ ।
చన్ద్రభుక్త్యా హృతం భానౌ లిప్తాది శశివత్ఫలమ్ ॥ 11.10 ||

తద్వచ్ఛశాఙ్కపాతస్య ఫలం దేయం విపర్యయాత్ ।
కర్మైతదసకృత్తావద్యావద్క్రాన్తీ సమే తయోః ॥ 11.11 ||

క్రాన్త్యోః సమత్వే పాతో ఽథ ప్రక్షిప్తాంశోనితే విధౌ ।
హీనే ఽర్ధరాత్రికాద్యాతో భావీ తాత్కాలికే ఽధికే ॥ 11.12 ||

స్థిరీకృతార్ధరాత్రేన్ద్వోర్ద్వయోర్వివరలిప్తికాః ।
షష్టిఘ్న్యశ్చన్ద్రభుక్త్యాప్తాః పాతకాలస్య నాడికాః ॥ 11.13 ||

రవీన్దుమానయోగార్ధం షష్ట్యా సఙ్గుణ్య భాజయేత్ ।
తయోర్భుక్త్యన్తరేణాప్తం స్థిత్యర్ధం నాడికాది తత్ ॥ 11.14 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

పాతకాలః స్ఫుటో మధ్యః సో ఽపి స్థిత్యర్ధవర్జితః ।
తస్య సమ్భవకాలః స్యాత్తత్సంయుక్తో ఽన్త్యసాంజ్ఞితః ॥ 11.15 ||

ఆద్యన్తకాలయోర్మధ్యః కాలో జ్ఞేయో ఽతిదారుణః ।
ప్రజ్వలజ్జ్వలనాకారః సర్వకర్మసు గర్హితః ॥ 11.16 ||

ఏకాయనగతం యావదర్కేన్ద్వోర్మణ్డలాన్తరమ్ ।
సమ్భవస్తావదేవాస్య సర్వకర్మవినాశకృత్ ॥ 11.17 ||

స్నానదానజపశ్రాద్ధవ్రతహోమాదికర్మభిః ।
ప్రాప్యత సుమహచ్ఛ్రేయస్తత్కాలజ్ఞానతస్తథా ॥ 11.18 ||

రవీన్ద్వోస్తుల్యతా క్రాన్త్యోర్విషువత్సన్నిధౌ యదా ।
ద్విర్భవేద్ధి తదా పాతః స్యాదభావో విపర్యయాత్ ॥ 11.19 ||

శసాఙ్కార్కయుతేర్లిప్తా భభోగేన విభాజితాః ।
లబ్ధం సప్తదశాన్తో ఽన్యో వ్యతీపాతస్తృతీయకః ॥ 11.20 ||

సార్పేన్ద్రపౌష్ణ్యధిష్ణ్యానాం అన్త్యాః పాదా భసన్ధయః ।
తదగ్రభేష్వాద్యపాదో గణ్డాన్తం నామ కీర్త్యతే ॥ 11.21 ||

వ్యతీపాతత్రయం ఘోరం గణ్డాన్తత్రితయం తథా ।
ఏతద్భసన్ధిత్రితయం సర్వకర్మసు వర్జయేత్ ॥ 11.22 ||

ఇత్యేతత్పరమం పుణ్యం జ్యోతిషాం చరితం హితమ్ ।
ర్హస్యం మహదాఖ్యాతం కిం అన్యచ్ఛ్రోతుం ఇచ్ఛసి ॥ 11.23 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 12

అథార్కాంశసముద్భూతం ప్రణిపత్య కృతాఞ్జలిః ।
భక్త్యా పరమయాభ్యర్చ్య పప్రచ్ఛేదం మయాసురః ॥ 12.01 ||

భగవన్కిమ్ప్రమాణా భూః కిం ఆకారా కిం ఆశ్రయా ।
కింవిభాగా కథం చాత్ర సప్తపాతాలభూమయః ॥ 12.02 ||

అహోరాత్రవ్యవస్థాం చ విదధాతి కథం రవిః ।
కథం పర్యేతి వసుధాం భువనాని విభావయన్ ॥ 12.03 ||

దేవాసురాణాం అన్యోన్యం అహోరాత్రం విపర్యయాత్ ।
కిం అథ తత్కథం వా స్యాద్భానోర్భగణపూరణాత్ ॥ 12.04 ||

పిత్ర్యం మాసేన భవతి నాడీషష్ట్యా తు మానుషమ్ ।
తదేవ కిల సర్వత్ర న భవేత్కేన హేతునా ॥ 12.05 ||

దినాబ్దమాసహోరాణాం అధిపా న సమాః కుతః ।
కథం పర్యేతి భగణః సగ్రహో ఽయం కిం ఆశ్రయః ॥ 12.06 ||

భూమేరుపర్యుపర్యూర్ధ్వాః కిం ఉత్సేధాః కిం అన్తరాః ।
గ్రహర్క్షకక్షాః కింమాత్రాః స్థితాః కేన క్రమేణ తాః ॥ 12.07 ||

గ్రీష్మే తీవ్రకరో భానుర్న హేమన్తే తథావిధః ।
కియతీ తత్కరప్రాప్తిర్మానాని కతి కిం చ తైః ॥ 12.08 ||

Dr.Sankaranarayanachi Ph.D

ఏవం మే సంశయం ఛిన్ధి భగవన్భూతభావన ।
అన్యో న త్వాం ఋతే ఛేత్తా విద్యతే సర్వదర్శివాన్ ॥ 12.09 ||

ఇతి భక్త్యోదితం శ్రుత్వా మయోక్తం వాక్యం అస్య హి ।
రహస్యం పరం అధ్యాయం తతః ప్రాహ పునః స తమ్ ॥ 12.10 ||

శృణుష్వైకమనా భూత్వా గుహ్యం అధ్యాత్మ సంజ్ఞితమ్ ।
ప్రవక్ష్యామ్యతిభక్తానాం నాదేయం విద్యతే మమ ॥ 12.11 ||

వాసుదేవః పరం బ్రహ్మ తన్మూర్తిః పురుషః పరః ।
అవ్యక్తో నిర్గుణః శాన్తః పఞ్చవింశాత్పరో ఽవ్యయః ॥ 12.12 ||

ప్రకృత్యన్తర్గతో దేవో బహిరన్తశ్చ సర్వగః ।
సఙ్కర్షణో ఽపః సృష్ట్వాదౌ తాసు వీర్యం అవాసృజత్ ॥ 12.13 ||

తదణ్డం అభవద్ధైమం సర్వత్ర తమసావృతమ్ ।
తత్రానిరుద్ధః ప్రథమం వ్యక్తీభూతః సనాతనః ॥ 12.14 ||

హిరణ్యగర్భో భగవానేష ఛన్దసి పఠ్యతే ।
ఆదిత్యో హ్యాదిభూతత్వాత్ప్రసూత్యా సూర్య ఉచ్యతే ॥ 12.15 ||

పరం జ్యోతిస్తమః పారే సూర్యో ఽయం సవితేతి చ ।
పర్యేతి భువనాన్యేష భావయన్భూతభావనః ॥ 12.16 ||

ప్రకాశాత్మా తమోహన్తా మహానిత్యేష విశ్రుతః ।
ఋచో ఽస్య మణ్డలం సామాన్యస్త్రామూర్తిర్యజూంషి చ ॥ 12.17 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

త్రయీమహో ఽయం భగవాణ్ కాలాత్మా కాలకృద్విభుః ।
సర్వాత్మా సర్వగః సూక్ష్మః సర్వం అస్మిన్ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ 12.18 ||

రథే విశ్వమయే చక్రం కృత్వా సంవత్సరాత్మకమ్ ।
ఛన్దాంస్యశ్వాః సప్త యుక్తాః పర్యటత్యేష సర్వదా ॥ 12.19 ||

త్రిపాదం అమృతం గుహ్యం పాదో ఽయం ప్రకటో ఽభవత్ ।
సో ఽహఙ్కారం జగత్సృష్ట్యై బ్రహ్మాణం అసృజత్ప్రభుః ॥ 12.20 ||

తస్మై వేదాన్వరాన్దత్త్వా సర్వలోకపితామహమ్ ।
ప్రతిష్ఠాప్యాణ్డమధ్యే ఽథ స్వయం పర్యేతి భావయన్ ॥ 12.21 ||

అథ సృష్ట్యాం మనశ్చక్రే బ్రహ్మాహఙ్కారమూర్తిభృత్ ।
మనసశ్చన్ద్రమా జజ్ఞే సూర్యో ఽక్ష్ణోస్తేజసాం నిధిః ॥ 12.22 ||

మనసః ఖం తతో వాయురగ్నిరాపో ధరా క్రమాత్ ।
గుణైకవృద్ధ్యా పఞ్చైవ మహాభూతాని జజ్ఞిరే ॥ 12.23 ||

అగ్నీషోమౌ భానుచన్ద్రౌ తతస్త్వఙ్గారకాదయః ।
తేజోభూఖామ్బువాతేభ్యః క్రమశః పఞ్చ జజ్ఞిరే ॥ 12.24 ||

పునర్ద్వాదశధాత్మానం వ్యభజద్రాశిసఞ్జ్ఞకమ్ ।
నక్షత్రరూపిణం భూయః సప్తవింశాత్మకం వశీ ॥ 12.25 ||

తతశ్చరాచరం విశ్వం నిర్మమే దేవపూర్వకమ్ ।
ఊర్ధ్వమధ్యాధరేభ్యో ఽథ స్రోతోభ్యః ప్రకృతీః సృజన్ ॥ 12.26 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

గుణకర్మవిభాగేన సృష్ట్వా ప్రాగ్వదనుక్రమాత్ ।
విభాగం కల్పయామాస యథాస్వం వేదదర్శనాత్ ॥ 12.27 ||

గ్రహనక్షత్రతారానాం భూమేర్విశ్వస్య వా విభుః ।
దేవాసురమనుష్యాణాం సిద్ధానాం చ యథాక్రమమ్ ॥ 12.28 ||

బ్రహ్మాణ్డం ఏతత్సుషిరం తత్రేదం భూర్భువాదికమ్ ।
కటాహద్వితయస్యేవ సమ్పుటం గోలకాకృతి ॥ 12.29 ||

బ్రహ్మాణ్డమధ్యే పరిధిర్వ్యోమకక్షాభిధీయతే ।
తన్మధ్యే భ్రమణం భానాం అధో ఽధః క్రమశస్తథా ॥ 12.30 ||

మన్దామరేజ్యభూపుత్రసూర్యశుక్రేన్దుజేన్దవః ।
పరిభ్రమన్త్యధోఽధఃస్థాః సిద్ధవిద్యాధరా ఘనాః ॥ 12.31 ||

మధ్యే సమన్తాదణ్డస్య భూగోలో వ్యోమ్ని తిష్ఠతి ।
బిభ్రానః పరమాం శక్తిం బ్రహ్మణో ధారణాత్మకామ్ ॥ 12.32 ||

తదన్తరపుటాః సప్త నాగాసురసమాశ్రయాః ।
దివ్యౌషధిరసోపేతా రమ్యాః పాతాలభూమయః ॥ 12.33 ||

అనేకరత్ననిచయో జామ్బూనదమయో గిరిః ।
భూగోలమధ్యగో మేరురుభయత్ర వినిర్గతః ॥ 12.34 ||

ఉపరిష్టాత్స్థితాస్తస్య సేన్ద్రా దేవా మహర్షయః ।
అధస్తాదసురాస్తద్వద్ద్విషన్తో ఽన్యోన్యం ఆశ్రితాః ॥ 12.35 ||

తతః సమన్తాత్పరిధిః క్రమేణాయం మహార్ణవః ।
మేఖలేవ స్థితో ధాత్ర్యా దేవాసురవిభాగకృత్ ॥ 12.36 ||

సమన్తాన్మేరుమధ్యాత్తు తుల్యభాగేషు తోయధేః ।
ద్వీపిషు దిక్షు పూర్వాదినగర్యో దేవనిర్మితాః ॥ 12.37 ||

భూవృత్తపాదే పూర్వస్యాం యమకోటీతి విశ్రుతా ।
భద్రాశ్వవర్షే నగరీ స్వర్ణప్రాకారతోరణా ॥ 12.38 ||

యామ్యాయాం భారతే వర్షే లఙ్కా తద్వన్మహాపురీ ।
పశ్చిమే కేతుమాలాఖ్యే రోమకాఖ్యా ప్రకీర్తితా ॥ 12.39 ||

ఉదక్సిద్ధపురీ నామ కురువర్షే ప్రకీర్తితా ।
తస్యాం సిద్ధా మహాత్మానో నివసన్తి గతవ్యథాః ॥ 12.40 ||

భూవృత్తపాదవివరాస్తాశ్చాన్యోన్యం ప్రతిష్ఠితాః ।
తాభ్యశ్చోత్తరగో మేరుస్తావానేవ సురాశ్రయః ॥ 12.41 ||

తాసాం ఉపరిగో యాతి విషువస్థో దివాకరః ।
న తాసు విషువచ్ఛాయా నాక్షస్యోన్నతిరిష్యతే ॥ 12.42 ||

మేరోరుభయతో మధ్యే ధ్రువతారే నభః స్థితే ।
నిరక్షదేశసంస్థానాం ఉభయే క్షితిజాశ్రయే ॥ 12.43 ||

అతో నాక్షత్రోచ్ఛ్రయస్తాసు ధ్రువయోః క్షితిజస్థయోః ।
నవతిర్లమ్బకాంశాస్తు మేరావక్షాంశకాస్తథా । 12.44 ||

Dr.Sankaranchi Ph.D

మేషాదౌ దేవభాగస్థే దేవానాం యాతి దర్శనమ్ ।
అసురాణాం తులాదౌ తు సూర్యస్తద్భాగసఞ్చరః ॥ 12.45 ||

అత్యాసన్నతయా తేన గ్రీష్మే తీవ్రకరా రవేః ।
దేవభాగే సురాణాం తు హేమన్తే మన్దతాన్యథా ॥ 12.46 ||

దేవాసురా విషువతి క్షితిజస్థం దివాకరమ్ ।
పశ్యన్త్యన్యోన్యం ఏతేషాం వామసవ్యే దినక్షపే ॥ 12.47 ||

మేషాదావుదితః సూర్యస్త్రీన్రాశీనుదగుత్తరమ్ ।
సఞ్చరన్ప్రాగహర్మధ్యం పూరయేన్మేరువాసినామ్ ॥ 12.48 ||

కర్క్యాదీన్సఞ్చరంస్తద్వదహ్నః పశ్చార్ధం ఏవ సః ।
తులాదీంస్త్రీన్మృగాదీంశ్చ తద్వదేవ సురద్విషామ్ ॥ 12.49 ||

అతో దినక్షపే తేషాం అన్యోన్యం హి విపర్యయాత్ ।
అహోరాత్రప్రమాణం చ భానోర్భగణపూరణాత్ ॥ 12.50 ||

దినక్షపార్ధం ఏతేషాం అయనాన్తే విపర్యయాత్ ।
ఉపర్యాత్మానం అన్యోన్యం కల్పయన్తి సురాసురాః ॥ 12.51 ||

అన్యే ఽపి సమసూత్రస్థా మన్యన్తే ఽధః పరస్పరమ్ ।
భద్రాశ్వకేతుమాలస్థా లఙ్కాసిద్ధపురాశ్రితాః ॥ 12.52 ||

సర్వత్రైవ మహీగోలే స్వస్థానం ఉపరి స్థితమ్ ।
మన్యన్తే ఖే యతో గోలస్తస్య క్వోర్ధ్వం క్వ వాధః ॥ 12.53 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

అల్పకాయతయా లోకాః స్వస్థానాత్సర్వతో ముఖమ్ ।
పశ్యన్తి వృత్తాం అప్యేతాం చక్రాకారాం వసున్ధరామ్ ॥ 12.54 ||

సవ్యం భ్రమతి దేవానాం అపసవ్యం సురద్విషామ్ ।
ఉపరిష్టాద్భగోలో ఽయం వ్యక్షే పశ్చాన్ముఖః సదా ॥ 12.55 ||

అతస్తత్ర దినం త్రింశన్నాడికం శర్వరీ తథా ।
హానివృద్ధీ సదా వామం సురాసురవిభాగయోః ॥ 12.56 ||

మేషాదౌ తు సదా వృద్ధిరుదగుత్తరతో ఽధికా ।
దేవాంశే చ క్షపాహానిర్విపరీతం తథాసురే ॥ 12.57 ||

తులాదౌ ద్యునిశోర్వామం క్షయవృద్ధీ తయోరుభే ।
దేశక్రాన్తివశాన్నిత్యం తద్విజ్ఞానం పురోదితమ్ ॥ 12.58 ||

భూవృత్తం క్రాన్తిభాగఘ్నం భగణాంశవిభాజితమ్ ।
అవాప్తయోజనైరర్కో వ్యక్షాద్యాత్యుపరిస్థితః ॥ 12.59 ||

పరమాపక్రమాదేవం యోజనాని విశోధయేత్ ।
భూవృత్తపాదాచ్ఛేషాణి యాని స్యుర్యోజనాని తైః ॥ 12.60 ||

అయనాన్తే విలోమేన దేవాసురవిభాగయోః ।
నాడీషష్ట్యా సకృదహర్నిశాప్యస్మిన్సకృత్తథా ॥ 12.61 ||

తదన్తరే ఽపి షష్ట్యన్తే క్షయవృద్ధీ అహర్నిశోః ।
పరతో విపరీతో ఽయం భగోలః పరివర్తతే ॥ 12.62 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

ఊనే భూవృత్తపాదే తు ద్విజ్యాపక్రమయోజనైః ।
ధనుర్మృగస్థః సవితా దేవభాగే న దృశ్యతే ॥ 12.63 ||

తథా చాసురభాగే తు మిథునే కర్కటే స్థితః ।
నష్టచ్ఛాయా మహీవృత్తపాదే దర్శనం ఆదిశేత్ ॥ 12.64 ||

ఏకజ్యాపక్రమానీతైర్యోజనైః పరివర్జితే ।
భూమికక్షాచతుర్థాంశే వ్యక్షాచ్ఛేషైస్తు యోజనైః ॥ 12.65 ||

ధనుర్మృగాలికుమ్భేషు సంస్థితో ఽర్కో న దృశ్యతే ।
దేవభాగే ఽసురాణాం తు వృషాద్యే భచతుష్టయే ॥ 12.66 ||

మేరౌ *మేషాదిచక్రార్ధే దేవాః పశ్యన్తి భాస్కరమ్ ।
సకృదేవోదితం తద్వదసురాశ్చ తులాదిగమ్ ॥ 12.67 ||

భూమణ్డలాత్పఞ్చదశే భాగే దేవే ఽథ వాసురే ।
ఉపరిష్టాద్వ్రజత్యర్కః సౌమ్యయామ్యాయనాన్తగః ॥ 12.68 ||

తదన్తరాలయోశ్ఛాయా యామ్యోదక్సమ్భవత్యపి ।
మేరోరభిముఖం యాతి పరతః స్వవిభాగయోః ॥ 12.69 ||

భద్రాశ్వోపరిగః కుర్యాద్భారతే తూదయం రవిః ।
రాత్ర్యర్ధం కేతుమాలే తు కురావస్తమయం తదా ॥ 12.70 ||

భారతాదిషు వర్షేషు తద్వదేవ పరిభ్రమన్ ।
మధ్యోదయార్ధరాత్ర్యస్తకాలాన్కుర్యాత్ప్రదక్షిణమ్ ॥ 12.71 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

ధ్రువోన్నతిర్భచక్రస్య నతిర్మేరుం ప్రయాస్యతః ।
నిరక్షాభిముఖం యాతుర్విపరీతే నతోన్నతే ॥ 12.72 ||

భచక్రం ధ్రువయోర్బద్ధం ఆక్షిప్తం ప్రవహానిలైః ।
పర్యేత్యజస్రం తన్నద్ధా గ్రహకక్షా యథాక్రమమ్ ॥ 12.73 ||

సకృదుద్గతం అబ్దార్ధం పశ్యన్త్యర్కం సురాసురాః ।
పితరః శశిగాః పక్షం స్వదినం చ నరా భువి ॥ 12.74 ||

ఉపరిష్టస్య మహతీ కక్షాల్పాధఃస్థితస్య చ ।(ఉపరిష్ఠస్య)
మహత్యా కక్షయా భాగా మహాన్తో ఽల్పాస్తథాల్పయా ॥ 12.75 ||

కాలేనాల్పేన భగణం భుఙ్క్తే ఽల్పభ్రమణాశ్రితః ।
గ్రహః కాలేన మహతా మణ్డలే మహతి భ్రమన్ ॥ 12.76 ||

స్వల్పయాతో బహూన్భుఙ్క్తే భగణాన్శీతదీధితిః ।
మహత్యా కక్షయా గచ్ఛన్తతః స్వల్పం శనైశ్చరః ॥ 12.77 ||

మన్దాదధః క్రమేణ స్యుశ్చతుర్థా దివసాధిపాః ।
వర్షాధిపతయస్తద్వత్తృతీయాశ్చ ప్రకీర్తితాః ॥ 12.78 ||

ఊర్ధ్వక్రమేణ శశినో *మాసానాం అధిపాః స్మృతాః ।(మసానామ్)
హోరేశాః సూర్యతనయాదధోఽధః క్రమశస్తథా ॥ 12.79 ||

భవేద్భకక్షా తీక్ష్ణాంశోర్భ్రమణం షష్టితాడితమ్ ।
సర్వోపరిష్టాద్భ్రమతి యోజనైస్తైర్భమణ్డలమ్ ॥ 12.80 ||

Dr.Sankaranarayanchi Ph.D

కల్పోక్తచన్ద్రభగణా గుణితాః శశికక్షయా ।
ఆకాశకక్షా సా జ్ఞేయా కరవ్యాప్తిస్తథా రవేః ॥ 12.81 ||

సైవ యత్కల్పభగణైర్భక్తా తద్భ్రమణం భవేత్ ।
కువాసరైర్విభజ్యాహ్నః సర్వేషాం ప్రాగ్గతిః స్మృతా ॥ 12.82 ||

భుక్తియోజనజా సఙ్ఖ్యా సేన్దోర్భ్రమణసఙ్గుణా ।
స్వకక్షాప్తా తు సా తస్య తిథ్యాప్తా గతిలిప్తికా ॥ 12.83 ||

కక్షా భూకర్ణగుణితా మహీమణ్డలభాజితా ।
తత్కర్ణా భూమికర్ణోనా గ్రహోచ్చ్యం స్వం దలీకృతాః ॥ 12.84 ||

ఖత్రయాబ్ధిద్విదహనాః కక్షా తు హిమదీధితేః ।(32430
జ్ఞశీఘ్రస్యాఙ్కఖద్విత్రికృతశూన్యేన్దవస్తథా ॥(1043209) 12.85 ||

శుక్రశీఘ్రస్య సప్తాగ్నిరసాబ్ధిరసషడ్యమాః ।(2664637)
తతో ఽర్కబుధశుక్రాణాం ఖఖార్ధైకసురార్ణవాః ॥(4331500) 12.86 ||

కుజస్యాప్యఙ్కశూన్యాఙ్కషడ్వేదైకభుజఙ్గమాః ।(8146909)
చన్ద్రోచ్చస్య కృతాష్టాబ్ధివసుద్విత్ర్యష్టవహ్నయః ॥(38328484) 12.87 ||

కృతర్తుమునిపఞ్చాద్రిగుణేన్దువిషయా గురోః ।(51375764)
స్వర్భానోర్వేదతర్క్యాష్టద్విశైలార్థఖకుఞ్జరాః ॥(80572864) 12.88 ||

పఞ్చవాణాక్షినాగర్తురసాద్ర్యర్కాః శనేస్తతః ।(127668255)
భానాం రవిఖశూన్యాఙ్కవసురన్ధ్రశరాశ్వినః ॥(25980012) 12.89 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

ఖవ్యోమఖత్రయఖసాగ్రషట్కనాగవ్యోమాష్టశూన్యయమరూపనగాష్టచన్ద్రాః
।(187120808640000000)
బ్రహ్మాణ్డసమ్పుటపరిభ్రమణం సమన్తాదభ్యన్తరే దినకరస్య కరప్రసారః ॥
12.90 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 13

అథ గుప్తే శుచౌ దేశే స్నాతః శుచిరలఙ్కృతః ।
సమ్పూజ్య భాస్కరం భక్త్యా గ్రహాన్భాన్యథ గుహ్యకాన్ ॥ 13.01 ||

పారమ్పర్యోపదేశేన యథాజ్ఞానం గురోర్ముఖాత్ ।
ఆచార్యః శిష్యబోధార్థం సర్వం ప్రత్యక్షదర్శివాన్ ॥ 13.02 ||

భూభగోలస్య రచనాం కుర్యాదాశ్చర్యకారిణీమ్ ।
అభీష్టం పృథివీగోలం కారయిత్వా తు దారవమ్ ॥ 13.03 ||

దణ్డం తన్మధ్యగం మేరోరుభయత్ర వినిర్గతమ్ ।
ఆధారకక్షాద్వితయం కక్షా వైషువతీ తథా ॥ 13.04 ||

భగణాంశాఙ్గులైః కార్యా దలితైస్తిస్ర ఏవ తాః ।
స్వాహోరాత్రార్ధకర్ణైశ్చ తత్ప్రమాణానుమానతః ॥ 13.05 ||

క్రాన్తివిక్షేపభాగైశ్చ దలితైర్దక్షిణోత్తరైః ।
స్వైః స్వైరపక్రమైస్తిస్రో మేషాదీనాం అపక్రమాత్ ॥ 13.06 ||

కక్షాః ప్రకల్పయేత్తాశ్చ కర్క్యాదీనాం విపర్యయాత్ ।
తద్వత్తిస్రస్తులాదీనాం మృగాదీనాం విలోమతః ॥ 13.07 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

యామ్యగోలాశ్రితాః కార్యాః కక్షాధారాద్ద్వయోరపి ।
యామ్యోదగ్గోలసంస్థానాం భానాం అభిజితస్తథా ॥ 13.08 ||

సప్తర్షీణాం అగస్త్యస్య బ్రహ్మాదీనాం చ కల్పయేత్ ।
మధ్యే వైషువతీ కక్షా సర్వేషాం ఏవ సంస్థితా ॥ 13.09 ||

తదాధారయుతేరూర్ధ్వం అయనే విషువద్వయమ్ ।
విషువత్స్థానతో భాగైః స్ఫుటైర్భగణసఞ్చరాత్ ॥ 13.10 ||

క్షేత్రాణ్యేవం అజాదీనాం తిర్యగ్జ్యాభిః ప్రకల్పయేత్ ।
అయనాదయనం చైవ కక్షా తిర్యక్తథాపరా ॥ 13.11 ||

క్రాన్తిసఞ్జ్ఞా తయా సూర్యః సదా పర్యేతి భాసయన్ ।
చన్ద్రాద్యాశ్చ స్వకైః పాతైరపమణ్డలం ఆశ్రితైః ॥ 13.12 ||

తతో ఽపకృష్టా దృశ్యన్తే విక్షేపాన్తేష్వపక్రమాత్ ।
ఉదయక్షితిజే లగ్నం అస్తం గచ్ఛచ్చ తద్వశాత్ ॥ 13.13 ||

లఙ్కోదయైర్యథాసిద్ధం ఖమధ్యోపరి మధ్యమమ్ ।
మధ్యక్షితిజయోర్మధ్యే యా జ్యా సాన్త్యాభిధీయతే ॥ 13.14 ||

జ్ఞేయా చరదలజ్యా చ విషువత్క్షితిజాన్తరమ్ ।
కృత్వోపరి స్వకం స్థానం మధ్యే క్షితిజమణ్డలమ్ ॥ 13.15 ||

వస్త్రచ్ఛన్నం బహిస్చాపి లోకాలోకేన వేష్టితమ్ ।
అమృతస్రావయోగేన కాలభ్రమణసాధనమ్ ॥ 13.16 ||

Dr.Sankaranarchi Ph.D

తుఙ్గబీజసమాయుక్తం గోలయన్త్రం ప్రసాధయేత్ ।
గోప్యం ఏతత్ప్రకాశోక్తం సర్వగమ్యం భవేదిహ ॥ 13.17 ||

తస్మాద్గురూపదేశేన రచయేద్గోలం ఉత్తమమ్ ।
యుగే యుగే సముచ్ఛిన్నా రచనేయం వివస్వతః ॥ 13.18 ||

ప్రసాదాత్కస్యచిద్భూయః ప్రాదుర్భవతి కామతః ।
కాలసంసాధనార్థాయ తథా యన్త్రాణి సాధయేత్ ॥ 13.19 ||

ఏకాకీ యోజయేద్బీజం యన్త్రే విస్మయకారిణి ।
శఙ్కుయష్టిధనుశ్చక్రైశ్ఛాయాయన్త్రైరనేకధా ॥ 13.20 ||

గురూపదేశాద్విజ్ఞేయం కాలజ్ఞానం అతన్ద్రితైః ।
తోయయన్త్రకపాలాద్యైర్మయూరనరవానరైః ॥
ససూత్రరేణుగర్భైశ్చ సమ్యక్కాలం ప్రసాధయేత్ ॥ 13.21 ||

పారదారామ్బుసూత్రాణి శుల్వతైలజలాని చ ।
బీజాని పాంసవస్తేషు ప్రయోగాస్తే ఽపి దుర్లభాః ॥ 13.22 ||

తాంరపాత్రం అధశ్ఛిద్రం న్యస్తం కుణ్డే ఽమలామ్బుని ।
షష్టిర్మజ్జత్యహోరాత్రే స్ఫుటం యన్త్రం కపాలకమ్ ॥ 13.23 ||

నరయన్త్రం తథా సాధు దివా చ విమలే రవౌ ।
ఛాయాసంసాధనైః ప్రోక్తం కాలసాధనం ఉత్తమమ్ ॥ 13.24 ||

గ్రహనక్షత్రచరితం జ్ఞాత్వా గోలం చ తత్త్వతః ।

Dr.Sankaramanchi Ph.D

గ్రహలోకం అవాప్నోతి పర్యాయేణాత్మవాన్నరః ॥ 13.25 ||

సూర్యసిద్ధాన్తః అధ్యాయః 14

బ్రాహ్మం దివ్యం తథా పిత్ర్యం ప్రాజాపత్యం గురోస్తథా ।
సౌరం చ సావనం చాన్ద్రం ఆర్క్షం మానాని వై నవ ॥ 14.01 ||

చతుర్భిర్వ్యవహారో ఽత్ర సౌరచాన్ద్రార్క్షసావనైః ।
బార్హస్పత్యేన షష్ట్యబ్దం జ్ఞేయం నాన్యైస్తు నిత్యశః ॥ 14.02 ||

సౌరేణ ద్యునిశోర్మానం షడశీతిముఖాని చ ।
అయనం విషువచ్చైవ సంక్రాన్తేః పుణ్యకాలతా ॥ 14.03 ||

తులాది షడశీత్యహ్నాం షడశీతిముఖం క్రమాత్ ।
తచ్చతుష్టయం ఏవ స్యాద్ద్విస్వభావేషు రాశిషు ॥ 14.04 ||

షడ్వింశే ధనుషో భాగే ద్వావింశే నిమిషస్య చ ।
మిథునాష్టాదశే భాగే కన్యాయాస్తు చతుర్దశ ॥ 14.05 ||

తతః శేషాణి కన్యాయా యాన్యహాని తు షోడశ ।
క్రతుభిస్తాని తుల్యాని పితౄణాం దత్తం అక్షయమ్ ॥ 14.06 ||

భచక్రనాభౌ విషువద్ద్వితయం సమసూత్రగమ్ ।
అయనద్వితయం చైవ చతస్రః ప్రథితాస్తు తాః ॥ 14.07 ||

తదన్తరేషు సంక్రాన్తిద్వితయం ద్వితయం పునః ।
నైరన్తర్యాత్తు సంక్రాన్తేర్జ్ఞేయం విష్ణుపదీద్వయమ్ ॥ 14.08 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

భానోర్మకరసఙ్క్రాన్తేః షణ్మాసా ఉత్తరాయణమ్ ।
కర్క్యాదేస్తు తథైవ స్యాత్షణ్మాసా దక్షిణాయనమ్ ॥ 14.09 ||

ద్విరాశినాథ ఋతవస్తతో ఽపి శిశిరాదయః ।
మేషాదయో ద్వాదశైతే మాసాస్తైరేవ వత్సరః ॥ 14.10 ||

అర్కమానకలాః షష్ట్యా గుణితా భుక్తిభాజితాః ।
తదర్ధనాడ్యః సఙ్క్రాన్తేరర్వాక్పుణ్యం తథా పరే ॥ 14.11 ||

అర్కాద్వినిఃసృతః ప్రాచీం యద్యాత్యహరహః శశీ ।
తచ్చాన్ద్రమానం అంశైస్తు జ్ఞేయా ద్వాదశభిస్తిథిః ॥ 14.12 ||

తిథిః కరణం ఉద్వాహః క్షౌరం సర్వక్రియాస్తథా ।
వ్రతోపవాసయాత్రాణాం క్రియా చాన్ద్రేణ గృహ్యతే ॥ 14.13 ||

త్రింశతా తిథిభిర్మాసశ్చాన్ద్రః పిత్ర్యం అహః స్మృతమ్ ।
నిశా చ మాసపక్షాన్తౌ తయోర్మధ్యే విభాగతః ॥ 14.14 ||

భచక్రభ్రమణం నిత్యమ్ నాక్షత్రం దినం ఉచ్యతే ।
నక్షత్రనామ్నా మాసాస్తు జ్ఞేయాః పర్వాన్తయోగతః ॥ 14.15 ||

కార్త్తిక్యాదిషు సంయోగే కృత్తికాది ద్వయం ద్వయమ్ ।
అన్త్యోపాన్త్యౌ పఞ్చమశ్చ త్రిధా మాసత్రయం స్మృతమ్ ॥ 14.16 ||

వైశాఖాదిషు కృష్ణే చ యోగః పఞ్చదశే తిథౌ ।
కార్త్తికాదీని వర్షాణి గురోరస్తోదయాత్తథా ॥ 14.17 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

ఉదయాదుదయం భానోః సావనం తత్ప్రకీర్తితమ్ ।
సావనాని స్యుర్*ఏతేన యజ్ఞకాలవిధిస్తు తైః ॥14.18 ||

సూతకాదిపరిచ్ఛేదో దినమాసాబ్దపాస్తథా ।
మధ్యమా గ్రహభుక్తిస్తు సావనేనైవ గృహ్యతే ॥ 14.19 ||

సురాసురాణాం అన్యోన్యం అహోరాత్రం విపర్యయాత్ ।
యత్ప్రోక్తం తద్భవేద్దివ్యం భానోర్భగణపూరణాత్ ॥ 14.20 ||

మన్వన్తరవ్యవస్థా చ ప్రాజాపత్యం ఉదాహృతమ్ ।
న తత్ర ద్యునిశోర్భేదో బ్రాహ్మం కల్పః ప్రకీర్తితమ్ ॥ 14.21 ||

ఏతత్తే పరమాఖ్యాతం రహస్యం పరమాద్భుతమ్ ।
బ్రహ్మైతత్పరమం పుణ్యం సర్వపాపప్రణాశనమ్ ॥ 14.22 ||

దివ్యం చార్క్షం గ్రహాణాం చ దర్శితం జ్ఞానం ఉత్తమమ్ ।
విజ్ఞాయార్కాదిలోకేషు స్థానం ప్రాప్నోతి శాస్వతమ్ ॥ 14.23 ||

ఇత్యుక్త్వా మయం ఆమన్త్ర్య సమ్యక్తేనాభిపూజితః ।
దివం ఆచక్రమే ऽర్కాంశః ప్రవివేశ స్వమణ్డలమ్ ॥ 14.24 ||

మయో ऽథ దివ్యం తజ్జ్ఞానం జ్ఞాత్వా సాక్షాద్వివస్వతః ।
కృతకృత్యం ఇవాత్మానం మేనే నిర్ధూతకల్మషమ్ ॥ 14.25 ||

జ్ఞాత్వా తం ఋషయశ్చాథ సూర్యలబ్ధవరం మయమ్ ।
పరిబవ్రురుపేత్యాథో జ్ఞానం పప్రచ్ఛురాదరాత్ ॥ 14.26 ||

Dr.Sankaramanchi Ph.D

స తేభ్యః ప్రదదౌ ప్రీతో గ్రహాణాం చరితం మహత్ ।
అత్యద్భుతతమం లోకే రహస్యం బ్రహ్మసమ్మితమ్ ॥ 14.27 ||

1-70, 2-69, 3-51, 4-26, 5-17,6-24, 7-24, 8-21, 9-18, 10-15,

11-23,12-90,13-25, 14-27.= 500

Dr.Sankaramanchi Ph.D